

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyitár petit sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Kedd, december 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Hus vagy zöldség.
 Lómészárszék Aradon.
 Habár Mihály bírái előtt.
 A bankprovizórium sorsa.
 „Szerző jelenlétében.”

A bank-exlex.

Arad, december 19.

A képviselőház mai ülésén Lukács László pénzügyminiszter benyújtotta a törvényjavaslatot, amely a bank-exlex elkerülése végett hat heti provizóriumot kér. A javaslat módját ad a törvényhozásnak, hogy ezt a nem pusztán elvi jelentőségű exlexet kikérülje s alkalmat nyújt az ellenzéknek, hogy az ex-lex beköveztetével beálló felelősséget magáról elhárítsa.

Vajjon élni fog ezzel a móddal az ellenzék? Apponyi Albert gróf ma a folyosón a józanság hurjait pendítette meg, amikor a bankprovizórium megadása mellett emelt szót. Ezzel az ellenzék nem ad fel semmit abból, a mire súlyt helyez; mindössze hat héti meghosszabbítja a mai állapotot, hogy egy súlyos kellemetlenséget kikérüljön. Ezt megakadályozni nemcsak oktalanság lenne, de egyenesen rosszhiszeműség, az ország leközvetlenebb, komoly gazdasági érdekeinek rovására.

A ma benyújtott javaslat tárgyalására még a karácsonyi ünnepek előtt

is teljes öt nap áll rendelkezésre. Amennyiben tehát az opposzió nem akarna ezen törvényjavaslattal szemben sem letérni az objektív és szak-szerű kritika határvonaláról, ezt a javaslatot is még kellő időben tető alá lehetne hozni. De, ha az ellenzék minden áron meg akarja csinálni a bank-exlexet, ezt a célját aránylag könnyen elérheti.

Vajmi kevés haszna lenne ugyan ebből az országnak és az exlex beállta legfeljebb azt demonstrálná, hogy az exlex után való törekvés még mindig kedvenc eszméje az ellenzéknek.

Ezuttal azonban az elérendő eredménnyel külső hatást sem érhetne el az ellenzék, mivel a bank-exlex tőlünk független okokból amúgy is be fog következni.

Az osztrák politikában beállott fordulat következtében ugyanis ma már biztosra vehető, hogy a bécsi Reichsrath csak újév után fogja a bankjavaslatot tárgyalni és ha a szabadsalom megújítása nem sürgős az osztrákoknak, hát bizony mi is várhatunk a javaslatnak törvénybeiktatásával.

Mivel pedig a két kormány közt a bank-exlex idejére kötendő egyezés elejét fogja venni annak, hogy a szabadsalom érvényességének rövid időre való fölfüggesztése hátrányos befolyással lehessen az ország pénzügyi és gazdasági viszonyaira, egy szóval sem követelnők mi a bank-

exlex lehető elkerülését, ha nem látók az ország érdekében levőnek azt, hogy ez a kérdés, melyhez a többek közt az ellenzék letörésének a szomorú emlékei is fűződnek, minél előbb a napirendről lekerüljön s hogy azok a fontos javaslatok, melyek jövő év elején kerülnek megoldásra, minél előbb tárgyalás alá vehetők legyenek.

De ismételjük, hogy a bank-exlexnek a magyar ellenzék által való kieroszakolása — tekintettel az osztrák parlamenti helyzetre — többé már a szenzáció erejével sem fog hatni.

A parlamenti helyzet kialakulása tekintetéből sokkal inkább igényt tartanak az érdeklődésre az ellenzéki frakciók kibékülésére, illetőleg a régi koalíció helyreállítására irányuló törekvések. Ezek a törekvések sem hatnak már az újdonság ingerével, de eredményre alig fognak vezetni.

Konstatálni lehetett ugyanis a Házban nap-nap után, hogy a mint felállott valaki szólásra a Justh-pártiak közül, azonnal elnéptelednek a Kossuth-párti padok, viszont meg a Kossuth-párti szónokok elől a Justh hívei futamodtak meg.

Ha pedig néppárti harcos kezdett a kormány ellen hadakozni, a folyosóra menekült ki a függetlenségi pártnak mind a két frakciója. S ezt nevezik ők szerelemnek.

A tünetek után ítélve némelyek Andrassy Gyula gróffban látják azt a férfit, a ki a széttagolt ellenzéket uj-

Az illat.

Írta: Biró János.

A lágyan ringató Pullmann-kocsi száguld a síkon, mint valami mesebeli szörnyeteg. Az utjában nem mer állni senki, semmi: ime az édes-káprázatosan, illatosan virágzó regcetáblák is ketté válnak előtte.

A ragyogó virágokat szeliden meg-meghajítja a langyos fuvalom s olyan a képök, mint valami aranyfolyam. Az aranyfolyam hullámzik is. A ragyogó napsugárban pazar változatokban leng a tisztább sárga szín és vele együtt változik az aranyfolyam illata is.

Az élet egyik legnagyobb gyönyörűsége az illat. Most is, smint lágyan körüllebeg, olyan érzést vált ki belőlem, mintha remegő szűs esőkölné alkamat. Majd virágzó kertek mellett száguld el a vonat s egy erősebb szellő virágzó fák illatát ontja be a nyitott ablakon. És behunyt szemekkel álmodozva úgy érzem, mintha ha szerelmes asszony szoritáná számra tüzes ajkát.

... Szépséges asszonyok, deli szűsek, ti nem tudjátok mi az illat. Nem hódoltok meg varázsának, mert nem ismertitek az illat költészetét sem. Pedig az illatnak van költésze. Itt szong, itt lüktet a szívemben, vajha formá-

ba tudnám önteni, hogy elmondhassak egy strófát belőle ... S a hangom elcsuklik, a szavam dadogássá válik ...

A vonat száguld tovább. Odakint homály kerelkedik. Az est hűvössé vált, az ablakot becsukom s behunyt szemekkel álmodozva, im már csak a lelkemben érzem az illat varázsát. Egy percre megáll a vonat s a fülke előtt lépések nesze hallik. A kedves egyedülletnek vége ...

Csakugyan, a fülke ajtaja nyílik s én ruhahűgést hallok. Valaki leül szemközt velem, asután mintha puha batiszt kendőt langetnének, egyszerre finom gyöngyvirágillattal telik meg a levegő. Csukott szemekkel szívom magamba az édes illatot s a lelkemben egyre jobban kiformalódik a szemközt ülő hölgy képe. Látom az arcát, érzem a lelkét.

... Itt érzek leány a gyöngyvirág sejtelmes illatában. Behunyt szempilláim alatt csodás varázsszal bontakozik ki lenge alakod, mintha rózsaszínben ragyogó fehérből tömörölnél össze. S a szivedben pompázó tavasz, nyiladozó biborszín virágok illata belopódnak az én lelkembe is.

... Főlöszleges, hogy lássalak is, a szememből kiáradó sóhaj csak kisebbitené az együtt-

lét tiszta harmoniáját s ez a harmonia boldogság nekem,

Szépséges leány, neked csak őszön az illat, nem öntudat ... Sejtlemed síres róla, hogy egy illatos köntösben mennyi varázs, mennyi sejtlem van. Nem tudod, — nem tudják a többiek: asszonyok, leányok, — hogy a férfi szíve másként dobog, ha a nő illatosítja magát, hogy az illat milyen pompázó képeket rajzol a férfi gondolatvilágába. Ti férfiak is kevesen tudjátok. Fogalmatok sincs róla, hogy egy leány, egy asszony miért ébreszt épen ma bennetek különös vágyakat, sejtelmeket s hogy a nő közelsége miért váltja ki épen ma belőletek szívetek minden gyöngédségét, véretek minden szenvedélyét. Az illat... a gyöngyvirág rózsaszín, a heliotróp tűzvörös-illata, vagy más illatok, amelyek mindegyikének színe is van.

Szépséges asszonyok, deli szűsek, szerelmeitek illattal is magatokhoz kössétek. A férfi lelkét betölti az illat... És járhat mesése töletek esőbitó szírének között, a szíve meg szerzedül, hisz nem érzi rajtuk azt az illatot, a melyet kedves köntöséből szívott magába, perzselő, remegő esőkök között...

A fülkébe bűzös köszérfűt árad és az örök tagadás szóval meg bennem:

ból egy táborba egyesíthetné. S állítólag maga Justh Gyula sem idegenkednék többé attól a gondolatól, hogy újból Andrássy vezérlete alá kerüljön.

Mindenesetre kívánatos lenne, hogy az új ellenzék, ha csakugyan sikerül különböző csapatait fölvonultatni, a campagne-t későbbre halassza el, s ne kezdje meg működését olyan odiosus portyázással, mint a minő a bank-exlexnek senki által nem kívánt, senkinek hasznát nem jelentő előidézése lenne.

József főherceg nyitja meg a delegációkat. Budapestről jelentik: A delegációk tudvalevőleg december 28-án ülnek össze tanácskozássra Budapesten, hogy a közös kormányának az 1911. évi budget dolgában néhány hónapos provizóriumot szavazzanak meg. A N. Fr. Pr. értekezése szerint Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök bécsi útja természetesen a delegációk tanácskozásának előkészítésével is összefüggésben volt. Ma már befejezett dolog, hogy a király a delegációk ünnepies megnyitására nem jön Budapestre. Amint azonban a miniszterelnök királyi kihallgatásáról közreadott félhivatalos jelentés is hangsúlyozza, a delegációk megnyitásának formáiról mindezekig semmiféle döntés nem történt. Beavatott magyar kormánykörökben mégis biztosra veszik, — amint erre nemrégiben már volt is precedens, — hogy a király József főherceggel fogja helyettesíteni magát. József főherceg a királyi várpalota tróntermében fogadja majd külön-külön mindkét delegáció tagjait, az uralkodó nevében meghallgatja a szokásos időzülő beszédeket s felolvassa a válaszul szolgáló trónbeszédet. Csele természetesen nem lesz.

Képviselőválasztás. Budapestről jelentik: Az udvardi kerületben ma Jaross Istvánt munkapárti programmal Laehne Hugóval szemben képviselővé választották. — Vasárnap a selmecbányai kerület képviselőjelöltjének egyhangúlag Czobor Lászlót jelölték. Czobort küldöttség hívta meg a gyűlésre, hogy mondja el programbeszédét. Valamennyi párt a béke érdekében Czobor zászlója alatt egyesült.

— Rajongó vágy! Azt ajánlod, hogy a nő kérje kölcsön a világ illatát, hogy a szerelmét magához kösse. Bol ndság. Szeretted meg vele meztelen testének az illatát s ez az illat hozzáillatja. A meztelen test illatán kívül nincs más varázsos illat.

...A puha batiszt kendőcske mintha újra meglebbant volna; a kőszőfűst szagát elűzte a gyöngyvirág-illat és betölti ismét a lelkem. Az illat nem bolondság, hisz az örök tagadás nem ismeri a szerelmet sem.

Látni akarlak ifju, bájos hölgy, látni akarom, hogy az vagy, olyan vagy, mint ahogy az illat a lelkembe rajzolt.

...A szemem kinyitom és csodálkozással nézek körül. A fülkében nincsen senki, de a gyöngyvirág halvány illatát még most érzem, amint lágyan körüllebeg. Az ifju bájos leány eltávozott, mielőtt láthattam volna, mielőtt meggyőződhettem volna róla, hogy olyan, mint ahogyan lelkembe rajzolta az illat. De nem fér hozzá kétség... Ő leány volt: rózsás arcú bájos, lenge alakú s a sugár, ami varázsos lényéből kiáradt még soká se ké megfogja ihletni a lelkem.

Szépseges asszonyok, deli szüzek, ti nem ismeritek az illat varázsát...

Hus vagy zöldség.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 19.

A képviselőház vitája ma is a szerb kereskedelmi szerződés körül forog és ezzel kapcsolatosan keresi a törvényhozás, miként lehetne olcsóbbá tenni a húst. Csodálatos, hogy annyi ember nem akad a nyitjára a nyomasztó problémának, még szerencse, hogy köztük van Popovics bácsi, a ki a maga, *Plutarches* tollára méltó élettörténetével mulattatja az országot, elmondván, hogy a húsdrágaságot úgy lehet megoldani, hogy az ember nem eszik — húst. Ebből az ország valószínűleg nem fog kérni, de attól nem lesz kövérebb, amit az ország atyái a részére. — kifőznek.

A mai napnak azonban mégis van említésre méltó eseménye. Lukács László hangosította a bankprovizóriumról szóló törvényjavaslatot.

Tudósítónk, ezeket jelenti a Ház üléséről: Kabos Ferenc alelnök negyedtizenegy óra körül nyitja meg a képviselőház mai ülését. Az előző ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után több kérvényt mutat be az elnök.

Lukács László pénzügyminiszter beértesíti az *Osztrák-magyar bank szabadalmának* és az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződésre, valamint az ezekkel összefüggő némely kérdésekre vonatkozó törvényes rendelkezések hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. Kéri a javaslat kinyomatását, szétosztását és előzetes tárgyalás és véleményhozzátal előjából a pénzügyi bizottság elé való utalását.

Napirand szerint következett a (szerb kereskedelmi szerződés) beikkelyezéséről szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalása.

Sümegi Vilmos: A gazdasági téren uralkodó és mindjobban fokozódó drágaságról beszél. Különösen az élelmiszerek drágulását éri meg a nép. Szociális szempontból az államnak a husfogyasztási adót kell eltörölnie. E tekintetben csatlakozik *Mansdorff Géza* bárónak határozati javaslatához. A székely viszonyokat ismerteti. Nemcsak az a feladata az országnak, hogy egyes törvényhatóságokban gondoskodjon a húsdrágaság megszüntetéséről, hanem szükséges, hogy az erdélyi vármegyékben is teljesítsen nemzeti missziót. A székely nép legdelebbi népe az országnak és a székely kirendeltségnek a munkája csak akkor lesz igazán üdvös, ha a dotációt fokozzák. A párt elfogadja a törvényjavaslatot, bár úgy tartja, hogy azok a szerződések, melyeket Magyarország a Balkán államokkal köt, az országra legtöbbször hátrányosak. Ennek oka a közös vámterület s ezért is szükséges, hogy Magyarország Ausztriától különváljék. A javaslatról nem várja a drágaság enyhítését. A drágaságot csak az állattenyésztés fokozása által lehet leküzdeni. Hosszasan beszél az erdélyi erdőviszonyokról, melyek fellendítését a földmívelésügyi minisztertől sürgősen elvárja. A legelő ügyében is sokat vár a kormánytól. Eppen ezért határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint „a Ház utasítja a kormányt, hogy a székelyföldi legelők feljavulása és szaporítása érdekében minél előbb terjeszzen be javaslatot.” (Helyeslés.)

Popovics V. István (nemzeti munkapárti) Az olasz és a bolgár nép nem eszik mindig húst, főzellekkel táplálkozik legtöbbször. Ő maga már hét év óta nem eszik húst, csak főzelleket. (Derűtség.) Ha nem is tud megbirkózni *Rosenberg* előadóval erő tekintetében

más az emberrel bátran kiáll a porondra. Ha néha társaságba megy s ott megkínálják hússal egy darab szárnyashúst szívesen eszik, de többnyire a püspökfalatot szereti, mert ezt gyermekkorában is kedvelte. (Nagy derűtség.) Huszonöt évvel ezelőtt naponta 80 cigarettát szitt el, most egyet sem és mégis él, dacára ennek pedig nem érez húsdrágaságot. (Derűtség.) A napirandon levő szerződésre megjegyzi, hogy nemcsak a húsdrágaságról van szó, hanem az egész balkáni kereskedelemről. Sajnálja, hogy itt nem ismerik Szerbiát, s míg a szerbek érdeklődnek az ország iránt, megtanulják a magyar nyelvet, a magyarok azonban nem közelednek a szerbekhez. A magyarországi szerbket jól ismeri Ezek derék, becsületes hazafiak, akik vetekednek egymással a királyhoz való hűség és a haza iránti szeretet tekintetében. (Lelkes éljenzés és taps.) Sajnálja, hogy a magyar sajtó olykor egy vice kedvéért kigunyolja Szerbiát, Montenegrót és a többi balkán államokat. Szerb nyelven kellene viszonyainkat Szerbiával megismertetni. Nemcsak a kereskedelmi és ipari összeköttetés, hanem a barátságos érintkezés az, amelynek útján meghódíthatjuk a keletet. Elfogadja a javaslatot. (Helyeslés.)

Haller István (néppárti): Csodálja, hogy a merkantilisták a képviselőházban nem hozzák fel argumentumaikat, hogy itt a gazdák képviselői megfélemlessenek nekik. A javaslatot pártja nevében elfogadja. Haller a mezőgazdasági viszonyokat ismerteti s a helyzet javítását várja a kormánytól.

Szünet következett. Szünet után Károlyi Mihály foglalkozott azokkal a támadásokkal, amelyek a gazdasági társadalmat a szerb kereskedelmi szerződés és a húsdrágaság nyomán érte. Kérdési a minisztert, megfogja-e tartani a Szerbiával szemben azt a kontingenst, amely a szerződés titkos részében megállapított, meg fogja-e akadályozni az előállat behozatalt és az argentiniai huszbehozatalt. A miniszter válaszával teszi függővé, elfogadja-e a javaslatot.

Ezután Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter válaszolt a vita folyamán mondott beszédekre. Beismeri, hogy a kormány átlépte a titkos egyezményben foglalt behozatalt kontingenst, de erre a viszonyok kényszerítették. Igéri, hogy amíg ő miniszteri székben lesz, nem fog hozzájárulni a balkáni előállat behozatálhoz. Ha az ország érdeke az önálló vámterületet fogja kívánni ő is mellé fog állani. Legelőjavításokra nem ötszáz ezer, hanem egymillió koronát irányoz elő.

Ezután a vita folytatását holnapra halasztották.

VÁROS ES MEGYE.

Rossz a villanyvilágítás. A rendőrség arra kérte a tanácsot, hogy a villamosági részvénytársaságot szólítsa fel a világítás javítására. A tanács a mérnöki hivatalt utasította annak megállapítására, vajjon hol nem nyújt a szerződésnek megfelelő fényerőt a társulat. A mérnöki hivatal megtartotta a vizsgálatot és jelentette, hogy délután öt és hat óra között az áram feszültsége csökken. Azt javasolja, utasítsa a tanács a társulatot, hogy a feszültség betartását részint új transzformatorok felállításával, a mai vezetéknek erősebbel való kicserélése által tegye lehetővé, mert az tény, hogy a közvilágításra szolgáló vezeték túl van terhelve magánfogyasztással. A tanács ilyen értelemben járt el.

Lómészárszék Aradon.

A drágaság problémái a gazdasági székben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 19.

A drágaság, a közlekedés reformja hetek óta fojalkoztatja a városnak egyébkor sürke, álmos bizottságát, a gazdasági széket. Ma délelőtti ülését is ez tette elvonná, jelenlétét pedig az adott az ülésnek, hogy elhatározták az aradi lóhús-mészárszék létesítését.

Lócs Rezső tanácsos, a gazdasági szék elnöke sorrendben ismertette a tejszarnok, a lóhús-szék és a hatósági mészárszék ügyében tett intézkedéseket és adatgyűjtéseket.

A jelentés első része főként a Temesvárott létesített városi tejszarnok ügyéről szólt. Temesvárott az a speciális helyzet állott be, hogy a Csekonics uradalom beakarta szüntetni a tej behozatálát, sőt a tejtermelést is. Miután ez a város tejjelátásában érzékeny hiányt okozott volna, ennek kiküldése végelt lépett Temesvár szerződésre Csekonics gróffal a vette át annak temesvári tejszarnokát, amelyből a jövő évben száznyolcvanezer korona költséggel modern tejszarnokot létesít. Emellett Temesvárott kedvezővé teszi a helyzetet, hogy a város környékén több tejszövetkezet van, amelyek termékeiket eddig egy vajgyárnak szállították, miután azonban ez megszűnt, ezután valószínűleg a városi tejszarnok szállítói lesznek.

A gazdasági szék rövid vita után megállapodott abban, hogy Aradon a körülmények a városi tejközvetítést nem teszik szükségessé, se pedig arra nem alkalmasak s ezért azt javasolják a tanácsnak, hogy ezt vegye le a napirendről.

A lóhús-mészárszék ügye élénkebb vitát keltett. Lócs Rezső előadta, hogy a város már 1906-ban foglalkozott a lóhús-szék felállításával; akkor azonban egyrészt azért, mert a lóvágatás részére külön mészárszékkel kellett volna létesíteni, a lóhúsvizsgálat részére külön állatorvost tartani s főképp a miatt, mert az akkori husarak és a lóhús várható ára között nem volt sok különbség, levették az ideát a napirendről. Azóta azonban a fővárosban hét lóhús-mészárszék létesült, s lóhús-széknek vannak tudomás szerint: Pozsonyban, Temesvárott és Kolozsvárott. A lóhús kimérési ára különként nyolcvan fillér.

Weiler Rezső nem pártolja a lóhús-vágást, mert a legszegényebb néposztály is nagyon idegenkedik a lóhús-fogyasztástól.

Faragó Rezső nem hiszi, hogy ez az idegenkedés tartós lenne, különben a másutt levő lómészárszék nem tarthaták volna fenn magukat. Az aradi vágóhid statisztikája azt mutatja, hogy Aradon évről-évre kevesebb húsfogyasztás esik egy egy lakosra, tehát egyre növekszik azok száma, a kiknek husra nem telik. A lóhús-szék felállítását nem várja azt, hogy a mészárosoknak konkurenciát csinál, hanem azt, hogy egészségügyileg kifogástalan, jápló hússal látja el azokat, a kik ma nem ehetnek húst, vagy akik holnap nem fognak ehetni. Miután a legszegényebb néposztályról van szó, a lóhús-szék felállítását akkor is kívánatosnak tartja, ha az a város áldozatával jár.

Lócs Rezső tanácsos maga is a lóhús-szék mellett van s kiemeli, hogy miután a vágóhid ugyanis ki fog bővített, ennek keretében aránylag kis költséggel valószínűleg meg a külön lóhús-szék. Miután pedig a vágóhidhoz második állatorvosi állás szerveztetett, az új állatorvos egyben a lóhús-vizsgálattal is megbízható. Megemlíti, hogy a közönség eleinte a tengeri hal-

tól is idegenkedett s ma már nemcsak megszokta, de kívánja is.

A gazdasági szék erre elhatározta, hogy a tanácsnak a városi lóhús-szék létesítése iránt javaslatot tesz s egyben adatokat szerez be a már fenálló vidéki lóhús-szék forgalmáról.

Végül a hatósági mészárszékkel foglalkozott a gazdasági szék. Az ügy historikumának ismertetése után kimondták, hogy a mai körülmények nem alkalmasak a hatósági mészárszék megteremtésére, a száj- és körömfájás megszűnté után azonban foglalkozni fognak olyan városi intézmény létesítésével, a melylyel a husarak alakulására hathatósan befolyást lehet gyakorolni. Addig is a makói városi mészárszékét a gazdasági ügyosztály tanulmányoztatni fogja.

A bankprovizórium sorsa

— Khuen-Héderváry gróf Bécsben. —

Távirati tudósítás.

Arad, 1910. dec. 19.

A magyar kormány, egyetértőleg Bienerth báró kabinetjével, ma végleg elhatározta, hogy a bank-ex'ek elkerülése végett a parlamenttől hathetes bankprovizóriumot kér. A Reichsrathban a bankszabadság provizórikus meghosszabbítása egyáltalán nem ütközik akadályokba s a magyar kormány is reméli, hogy a Justh-párt, amely a bankra vonatkozó minden törvényhozási intézkedést meg akar hiúsítani, végre is meghajol majd amaz érv előtt, hogy a bank-ex'ek érzékeny károkat okozhatnak az országnak, mint azt ma Apponyi párthívei előtt is jelentette. A megállapodás szerint Lukács László pénzügyminiszter benyújtotta a Házban a bankprovizóriumos törvényjavaslatot. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök tegnap délelőtt kihallgatáson volt a királynál, aki a javaslat benyújtásához megadta az előzetes felhatalmazást.

Khuen és Achrenthal.

Bécsből táviratozzák: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök vasárnap reggel hét órakor Bécsbe érkezett és a bankgassei magyar Házba hajtatott. Fél tíz órakor a kormányelnök a külügyminiszteriumba ment, ahol Achrenthal gróf közös külügyminiszterrel hosszasan tanácskozott.

A miniszterelnök a királynál.

A tanácskozás után Khuen-Héderváry gróf egyenesen a Burgba hajtatott, ahol a király pontban tíz órakor külön kihallgatáson fogadta. Az audiencián, amely egy óra hosszat tartott, felhivatalos híradás szerint a kormányelnök jelentést tett a legutóbbi kihallgatása óta felmerült folyó ügyekről. Arra vonatkozólag, hogy a december 28-án Budapesten összeülő delegációk tegjainak fogadása mikép történjék, az audiencián még semmiféle döntés nem történt. A miniszterelnök a kihallgatás után hosszabb látogatást tett Montenuovo herceg főudvarmesternél, azután a kabinetirodába ment, ahonnan visszatért a Magyar Házba.

Tanácskozások.

Bécsből táviratozzák: Khuen-Héderváry gróf délután harmadfél órakor a külügyminiszteriumba hajtatott, ahol Achrenthal grófnál dejeuner n volt. Innen ismét visszatért a bankgassei palotába s Burián báró közös pénzügyminiszter látogatását fogadta, majd háromnegyed óráig tanácskozást folytatott Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnokkal, akivel részletesen megvitatta azokat a megállapodásokat, amelyek a közös miniszteri értekezleten a

tengerészeti előirányzat dolgában már létrejöttek.

A miniszterelnök, aki a délután folyamán néhány magánlátogatást is tett, az éjszakai vonattal visszautazott Budapestre.

A bankprovizórium.

Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésének elején bejelentette a bankszabadság ideiglenes fentartásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslatot a pénzügyi bizottság még ma tárgyalás alá veszi és a sürgősség alkalmazásával a Ház holnaputánra talán már napirendre is tűzi.

A Justh-párt nem kegyelmez a javaslatnak és így ma még egészen bizonytalan, hogy a javaslatból lesz-e törvény és az ex-lex el lesz-e kerülhető.

A javaslat a következő:

1. §. Az Osztrák Magyar Bank szabadsága és a bank alapszabályai, továbbá a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormányok között az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötött szerződés és ahhoz tartozó pótszerződések, az Osztrák-Magyar Bankot eslekvőleg megillető eredetileg 80 millió s. é. forintot tevő államadósság, a két kormány által aranyérmekben teljesített lefizetések és 10 koronás bankjegyeknek az Osztrák-Magyar Bank által való kibocsátása tekintetében jelenleg fennálló törvényes rendelkezések hatálya, további intézkedésig, legkésőbb azonban 1911. év február 15-ig fentartatik, feltéve, hogy a fent elősorolt ügyekre vonatkozólag a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban lényegben azonos határozatok lépnek hatályba.

2. §. Ez a törvény 1911. évi január 1-én napján lép életbe s végrehajtásával a miniszterium bizatik meg. Budapest, 1910. évi december 19-én. Lukács László s. k. m. kir. pénzügyminiszter.

Budapestről jelentik: A bankprovizóriumról szóló javaslat állott ma is a politikai élet homlokterében. A képviselőház folyosóján egy csoportban Gaál Sándor, Bethlen István, Hédervári Lehel Apponyi Albert véleményét hallgatták. Apponyi Albert kijelentette, hogy az adott esetben nem foglal állást a javaslat ellen. Megokolja álláspontját azzal, hogy az ellenállás ugyse hozná meg az önálló bankot.

— Eonélfogva — mondotta — az obstrukciónak semmi célja nem volna, az obstrukcióval az ellenzék mit sem érne el, legfeljebb az ország bank-ex'ekbe kerülne. Ezért pedig felelősséget vállalni nem lehet, mert a bank-ex'ekből tényleges kára lenne az országnak. A bankprovizórium nem egyéb, mint a tényleges helyzet hat hétre való meghosszabbítása. Az ellenállásra ráér az ellenzék a javaslattal szemben is.

A javaslat bizottsági tárgyalása.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután foglalkozott az osztrák-magyar bank szabadságának provizórikus meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalásával. Wikenburg Márk gróf előadó ismerteti a javaslatot.

Batthyány Tivadar gróf nem fogadja el a javaslatot már abból az elvi álláspontból, melynél fogva a közös bank szabadságának meghosszabbításához se járulhat hozzá. Kifogásolja a husavenat, amelyet a bankszabadság ügyében a kormány tanusit. Helyes megoldásnak azt tartja, hogy egy hosszabb provizórium adassék, mely alatt megalkottatnék az általános titkos választói jog és az ez alapon megválasztott parlament döntene e kérdés végleges megoldása felett.

Khuen gróf miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány eredeti programjából nem adott fel semmit. A kormány a készfizetések rendezését helyezte kilátásba, de a készfizetések megkezdésének időpontjáról nem volt szó. A kormány most is ezen az állásponton van. A bankkérdés rendezésének elhúzódását a felmerült nehézségek okozták, de ennek dacára még lett volna idő a javaslat letárgyalására, mivel azonban a pártok hosszabb vitára készültek módot kellett nyújtani arra, hogy elkerültesse a folytonosság megszakítását. Az ország tekintélye megkívánja, hogy egy társulat privilegiuma törvényes felhatalmazáson alapuljon, annyival is inkább, mert káros lenne, ha Ausztria a maga részéről biztosítaná a törvényes folytonosságot, mi ellenben nem. A kormány nem kívánja, hogy az ellenzék a bankjavaslatot megszavazza, de arra nem lát okot, hogy megakadályozzák, miszerint január 1-ig törvényerőre emelkedjék. Ha ez mégis megtörténne, az ebből származó bonyodalmakért a kormány a felelősséget kénytelen az ellenzékre hárítani.

Mezősny Béla a Kossuth-párt ma délutáni értekezletén elfoglalt álláspontját fejti ki. Nem fogadják el a javaslatot, mert a kormánynak az a taktikája, hogy ily fontos dolgokat mindig az utolsó pillanatra hagy.

Földes Béla csatlakozik Mezősnyhez, Bakonyi Samu és Holló Lajos szintén ellene nyilatkoznak.

A miniszterelnök újból felszólal és azt hangzolja, hogy amennyiben az ellenzék megakadályozná a javaslat törvényerőre emelkedését, a kormány kénytelen lesz saját felelősségére intézkedéseket foganatosítani, hogy a törvényen kívüli állapot elkerülhető legyen.

A bizottság többsége a javaslatot általánosságban, majd Apponyi Albert gróf felszólalása után részleteiben is elfogadja.

MULATSÁGOK.

(=) Meghívó. Az aradi könyvnyomdászok szakszervezete 1911. évi január hó 1-én, a Fehér kereszt szálloda tánctermeiben, részben a „szanatórium” javára hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez a következő műsorral: a) Jelige. b) Himnusz az éjhez. Beethoven-től. Éneklő a Gutenberg dalkör Kovács Gyula karvezetésével. Kuplák. Éneklő Mayer Antal, zongorán kíséri Kovács Gyula. Magánénekek. Tartja: Váradi Alfréd, zongorán kíséri: Karpelesz Malvinka kisasszony. a) Helyettem kis virág... Faustból; b) Típus a csók. Ária: Vincenzo Zsigmond-tól. Éneklő Sárga Ilona, zongorán kíséri Kovács Gyula. Nászut Hardangerben. Kjerulf Halfdantól. Éneklő a Gutenberg dalkör. Kuplák. Éneklő Mayer Antal, zongorán kíséri Kovács Gyula. a) Mendelssohn: Adagio a „Skótsymphoniától”. b) Mendelssohn: Nocturne. Előadják: zongorán Kovács Ilonka, hegedűn Szántó Manó, harmoniumon Kovács Gyula. Kuplák. Éneklő Mayer Antal, zongorán kíséri Kovács Gyula. Dalok. Éneklő Huszár Károly, a Nemzeti Színház tagja. Zongorán kíséri Kovács Gyula. a) Lili-keringő. Hervétől. b) A muzsikusi lány Jarnó Györgytől. Éneklő Sárga Ilona, zongorán kíséri Kovács Gyula. Dalok. Éneklő Huszár Károly, a Nemzeti Színház tagja. Zongorán kíséri Kovács Gyula. Ernáni. Verdától. Éneklő a Gutenberg dalkör.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály	151
Nyomda	151

Habár Mihály bírái előtt.

Kossuth Ferenc és Sztéryni József sajtópörei.

Távíráti tudósítás.

Arad, december 19

Habár Mihály esküdtbírái előtt áll. A mai délelőtti tárgyalás már is felkavarta ennek az egész szennyes ügynek hullámain. Vádolt és védő elfogultsággal vádolták meg a bíróságot és a vádaknak olyan széles mederben való bizonyítását kívánták, amit ügyész és bíróság nem engedett meg.

A mai pör folytatása annak a tárgyalásnak, a melyen a főmagánvádló Wekerle Sándor, a koalíciós kormány miniszterelnöke volt. Wekerle helyén most Kossuth Ferenc volt kereskedelmi miniszter és egykori államtitkára, Sztéryni József ül, mert ezuttal a röpiratnak ama részeiről lesz szó, amelyek Kossuth és Sztéryni reszortjába tartoztak. Az elő tárgyaláson nem tudott Habár Mihály bizonyítani; el is ítélték két és fél hónapi fogságra.

A tárgyalás külső képe is az érdekes események színét mutatja. A folyosókat, az esküdtzéki tárgyaló terem ajtajait rendőrök állják el, akik fölött Pattersen János rendőrfelügyelő parancsnokol. A közönség már jóval kilenc óra előtt gyülekezni kezd, korán keltek a tanúk is, a kik jobbára ismeretevű emberek. A vádlott sem „szökött” meg: nagy nyugalommal ül a helyén, mint a ki biztos a dolgában.

Kossuth Ferenc és Sztéryni József pontban kilenc órakor érkeztek meg Darányi Ignác társaságában. Mindegyikük kezében irattáska van, a melyekben — úgy látszik — a bizonyítékok rejtőznek. Az ő helyzetük talán még a vádlott helyzeténél is kényelmetlenebb, mert hiszen végig kell nézniük a mult egy oszlop személtének a nyilvános kitergetését, olyan személtnek, a melyet a röpirat az ő kezüköz tapaszt. Kossuth és Sztéryni a főmagánvádlók helyén, közvetlenül az ügyész mellett foglalnak helyet, a tanúk nagy csoportban állanak a terem közepén és barátságosan kasszinóznak.

(Kezdődik.)

Kilenc órakor ostrom indul meg az ajtóknak ellen, a melyeken keresztül a rendőrök csak az igazolvánnyal felszerelt szerencséseket bocsátják be. Ilyenek nem sokan vannak, s így a kik bejutnak, kényelmesen elhelyezkednek.

Kilenc óra után vonul be a bíróság, élén Balogh György dr. elnökkel. Szavazó bírák: Saly és Mikovich. A vádat Sélley Barnabás főügyész-helyettes képviseli. A védő helyén Gál Jenő dr. ül.

Elnök felolvassa az esküdték névsorát, majd a tanukét: Benyovszky Sándor gróf, Török Emil, Ludwig Gyula, Darvai Károly, Darányi Ignác, Marx János, Sztettina József, Garai Manó, Abrányi Kornél, Fodor Jenő dr., Brachfeld Vilmos, Brachfeld Emil, Pallos Ármin, Pallós Ignác, Kraushaar Károly, Barta Arnold, Horváth Lipót dr., Tószegi Imre dr., Halászi László, Mautner Adolf, Lévai Adolf, Barabás Béla dr., Bedő Albert dr., Okolicsányi László, Babocsai Hermann, Óváry Ferenc, Batthyány Lajos gróf, Weisz Manfréd.

Barabás Béla nem jelent meg, Bedő Albert és Radó Emil beteg. Schäffer Zsigmond, Gosztányi Tibor, Ormódy Vilmos és Thék Endre nem jelent meg. Láncozy Leó délután jelenik meg.

(„Elfogult a bíróság.”)

Az esküdték névsorának felolvasása után Gál Jenő bejelenti, hogy a vádlott nyilatkozni kíván.

Habár Mihály: Méltóságos elnök ur! A tárgyalás előtt kérvényt adtam be, amelyben

elfogultsági kifogást emeltem a bíróság ellen. Ezt az állításomat meg is okoltam. Az okok száma megszorodott azzal, hogy elnök ur föl se terjesztette a kérvényt. Az elfogultsági kifogás az esküdt urak egynémelyikével szemben is fennáll.

Egy esküdt: Neveket!

Habár: Nem érzem magam felhatalmazva nevek említésére.

A védő: Tudtommal több kérvény érkezett az elnök urhoz, akitől fölmentésüket kérték az illető esküdték. Nem kapták meg a fölmentést.

Az elnök: Tessék visszautasítani őket. Kezdjék! Megalakítják az esküdtzéket.

Esküdték lettek. Rendes esküdték: Gyömörői Márk, Hermán Ödön, Baumfeld Zsigmond, Friedrich Jenő dr., Balla Imre, Bütki Sándor, Dessauer Miksa, Ssákács Imre, Köncs Géza, Katz Miksa, Wild Lipót, ifj. Hauser József.

Pótesküdték: Kasch János, Freckay István, Máté István, Burger János.

(Nyilatkozik az elnök.)

Elnök: Álljon elő a vádlott!

Habár Mihály 36 éves, családos, hirlapíró.

Elnök: Nyilatkoznom kell az elfogultság kérdéseiről vonatkozólag. A bíróság már foglalkozott ezzel a kérdéssel és megállapította, hogy nem elfogult. Az elfogultsági kifogást azért adta be a vádlott, hogy tovább húzza az ügyet.

Védő: Egy vádlott sem üthető el attól a jogától, hogy elfogultnak tartson egy bíróságot. Az elnök ur imént tett kijelentése is elég ok arra, hogy én is elfogultnak tartsam a bíróságot. Kéri az elnököt, hozzon a bíróság határozatot és nyomban terjessze föl a táblához.

Sélley dr.: Teljesen nyilvánvaló, hogy a vádlottnak csak az a célja, hogy ok nélkül húzza-halassza az ügy befejezését. Kéri a bíróságot, hogy utasítsa el a vádlott és a védő előterjesztését.

A bíróság visszavonul határozathozatalra. Rövid tanácskozás után ismét elfoglalja helyét a bíróság.

Elnök: A tárgyalás megkezdése után csak kizárási ok alapján lehet a tárgyalás elhalasztását kérni, elfogultsági kifogás alapján azonban már nem lehet. A bíróság az elhalasztó kérelmet tehát elutasítja.

Védő semmisségi panaszt jelentett be a határozat ellen.

(A vád.)

Az elnök elrendeli a vádirat rendelkező részének a fölolvását. A röpiratnak a következő címek alatt található jegyzetait inkriminálta a bíróság.

— Benyovszky gróf villamos vasutja. Másfél milliós ajándék Kossuth Tódornak. A József főherceg vasutja. Zsuzsai Manó pauszálója. A gavalér Kossuth. A sajtószabadság és a csomagszállító. Egy szubvenció ügy. A talpfa-üzletek. Vasut a kortesszolgálatokért. A közgazdasági tevékenység. Mit tudnak a külföldön? A balatoni vasut.

(Habár — nem szerző.)

— Megértette a vádat?

— Igen.

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Szerzője ön ennek a röpiratnak?

— Nem.

— Hogy érti ezt?

— A mit a röpirat fölöl, azok a közlések éveken keresztül, részletekben jelentek meg a lapokban. Én csak összeállítottam a cikkeket.

— És miért nem érzi magát bűnösnek?

— A főmagánvádlók sohasem tartották

sükségesnek, hogy üldözzék a cikkek szerzőit, joggal föltehettem tehát, hogy igazak. Nem hiszem, hogy az esküdtek olyan pörben hozzanak ítéletet, a melyben a vádlott természetesen csak részlegesen tud bizonyítani. Ez stáriális eljárás.)

— Tartózkodjék az ilyen kifejezésektől!

— Ugy érzem magam, mint az üldözött vad...

— Arra nincs oka.

— Ismételtén kérem a tárgyalás elhalasztását, mert eddig a bírósággal folytatott harcral töltöttem el az időt. Csak velem történt az meg, hogy a mikor igazoltam elmaradásomat, az elnök ur megszököttnek nyilvánított.

Elnök: Ez nem tartozik ide! Van előterjesztése a bizonyításra nézve?

— Azt a védőmre bízom.

(A bizonyítás.)

Gál Jenő kijelenti, hogy mindent bizonyítani fog. Hivatkozik a vádlott kijelentésére, a miből világos, hogy nem tett egyebet, csak összevásárolta a lapokat és egybefűzte őket. Ez nem szellemi munka. S ha neki valamennyi szerző helyett bizonyítani kell, azt nem lehet néhány hónap alatt előkészíteni. Egy-egy panamát csak gondos nyomozással lehet bizonyítani. Ki kell keresni az érdekeltségi kapcsolatokot és az ismeretlen személyeket.

Ehhez erős, kemény, kitartó és hosszadalmas munkára van szükség. Az a cél, hogy világosságot derítsünk az ügyre. Az eredeti szerzőket ide kell állítani bizonyítékoknak. Indítványosom, hogy inkriminálják azokat a cikkeket, amelyeket Habár átvett a lapokból. Az első vádpontja nézve nyomoztassék ki, kicsoda a szerzője a Pesti Napló 1908. június 14., június 21., július 5., július 7., augusztus 13. és 18., szeptember 13., október 18. és 25., s végül a december 29-iki számában megjelent közleményeknek.

Váolja az okokat, amelyek miatt a vádlott nem szerezhette be bizonyítékait. Az a fontos, hogy megtaláljuk az igazságot. Ha a bíróság is ezt akarja és ha helyt ad az indítványoknak, akkor igenis, mindent tudunk bizonyítani. Hallgassa meg a bíróság a Pesti Napló szerkesztőjét arra, hogy ki a szerzője az idézett cikkeknek.

Sélley dr. főügyész helyettes: Kijelentem, hogy a védő minden olyan indítványához, amely a bizonyításra vonatkozik, hozzájárulok. A világosság a vádlottat fogja sötét színben föltüntetni. Ez nem politikai pör. Habár csalással, lopással vádolta a főmagánvádlókat, ez tehát egyszerű régalalmazási pör. Szemelvényeket olvas föl a röpiratból.

Gál Jenő: A főügyész helyettes ur részleteket olvasott föl a röpirat utolsó fejezetéből, de nem olvasta föl annak a bevezető részét, a mely így szól: „Az Arbeiterzeitung szerkesztője, Adler Viktor dr. legutóbb a következőket írta: Tehát amit Adler, vagy más újság írt, azt mind Habár bizonyítsa? Ez nagyon is kényelmes a vádra nézve.

Az elnök kéri a védőt, szabja rövidre az előterjesztését.

A védő tovább bizonyítja, hogy első sorban nem Habár a felelős. Nem szánakozás kell a vádlottnak, hanem igazság. Ő is felel azért, a mit tett, de csak sorrendben. A nyomain vagyunk annak, hogy teljes legyen a bizonyítékunk. Csak hogy ehhez idő kell, nem sok, mindössze két hónap. Ennyit kér a vádlott az igazság nevében.

A bíróság visszavonul határozathozatalra.

Az elnök: A bíróság elutasítja az indítványt, mert a vádlottnak kell bizonyítani. Az idézett cikkek fölolvását sem rendelte el a

törvényszék. Hogy a vádlottnak mik voltak a forrásai, az nem tartozik a bíróságra.

A védő a határozat ellen semmisségi panaszt jelent be. Kéri a röpirat inkriminált részének a fölolvását.

Az elnök azt elrendeli. Az első fejezet

(Benyovszky gróf villamos vasútja.)

Mikovich dr. bíró olvassa a röpiratot. Kossuth Ferenc nyomon kíséri a fölolvását, közben megbotránkozva ingatja a fejét.

A röpirat fölolvása alatt egy helyen Kossuth Ferenc idegesen közbeszólt:

— Ez hazugság!

Elnök: Kérem a főmagánvádló urat, ne méltóztassék közbeszólni!

Gál Jenő kéri erre nézve Benyovszky Sándor gróf, Török Emil, Blaskovich engedélyes, Vörös László volt és Hieronymi Károly jelenlegi kereskedelmi miniszter, Kossuthnak és Sztérynyinek tanuképpen való kihallgatását. Kéri az előmunkálatokra vonatkozó irások fölolvását, a Phoebus és a Máv. szerződésének, az újpesti és a rákospalotai villamos világitásra vonatkozó szerződésnek, a Phoebus és a Tátra vasut cégjegyzési okmányainak a fölolvását. A kereskedelmi miniszternek 1909. április 30-án kelt utalványának a bemutatását kéri.

Főbből kiderül, hogy miniszter 49 esztendőn át évi 54.000 korona kiutalását rendeli el a vác-gödöllői vasut javára, a mikor az még el sem készült. A vasut rossz és használhatatlan, s ez már akkor is nyilvánvaló volt, a mikor még hozzá sem kezdtek az építéséhez. Erre nézve kéri Hollán Sándor miniszteri tanácsos kihallgatását. Kéri Fodor István villamos igazgató szakértői és végül Schaffer Zsigmond kihallgatását.

Sélley dr.: Kijelentem ugyan, hogy hozzájárulok a bizonyításhoz, de akkor azt hittem, hogy a védő a tárgynál marad. Itt nem arról van szó, hogy rossz-e a vasut. Főlegesen tartja az erre vonatkozó tanuk kihallgatását, kivéve Benyovszky, Török, Blaskovics és Vörös László tanukat. Ezeknek a kihallgatásához én is hozzájárulok.

Gál Jenő ismételtén kéri a bíróságot, hogy ne akadályozza meg a bizonyításban. Az esküdteket arra kéri, hogy a míg a bíróság tanácskozik, ők is tanácskozzanak, mert joguk van a törvényszéktől kérni a bizonyítás elrendelését. A tanács, ha bírótársaik a bizonyítást kéri, talán nem fogja el elutasító álláspontot. A bíróság határozathozatalra vonul vissza, az elnök pedig 15 percre felfüggeszti a tárgyalást.

(Elrendelik a bizonyítást.)

Szünet után

az elnök kihirdette a törvényszék határozatát. A bíróság elrendeli a bizonyítást. Ennek foganatosítására, elrendeli Vörös László, Marx János, Benyovszky Sándor, Török Emil, Blaskovics Ferenc és Gosztonyi kihallgatását. A védelem részéről bejelentett többi tanu kihallgatását, valamint Kossuth és Sztéryny kihallgatását mellőzi a törvényszék, valamint nem rendeli el a Pesti Napló idézett cikkeinek fölolvását. A védő es utóbbi határozat ellen semmisségi panaszt nyújt be.

(Izgalmas jelenetek)

Az első tanu Benyovszky Sándor gróf. Hetvenkétéves, földbirtokos, országgyűlési képviselő. Az elnök kérdésére elmondja, hogy távoli rokonságban van Kossuth Ferencel.

Elnök: Milyen rokonságban?

Tanu: Nem tudom. Olyan magyar rokonságban.

Az elnök kérdéseire kijelenti, hogy a röp-

irat reá vonatkozó része hazugság. A vác-gödöllői vasutnál nem érdekelt fél, nincs is ott birtoka.

Elnök: A Phoebussal milyen viszonyban van?

Tanu: Benn vagyok az igazgatóságban, de csak a tátrai vasutnál.

Elnök: Mikor került be az igazgatóságba?

— Talán két éve.

— Milyen javadalmazást huz ezen a címen?

— Mindössze 500 koronát.

Védő: Hány igazgatósági tagságot kapott a koalíciós kormány alatt?

Elnök: Erre nem köteles válaszolni.

Tanu: Megtagadom a választ.

Védő: Bizonyítani akarom, hogy a koalíciós kormány alatt nagy jövedelmeket szerzett.

Tanu: Nem akarom, hogy engem tortúra alá vessenek. Különbösen sincsenek nagy jövedelmeim, azok az igazgatósági tagságok mind szerényen fizetnek.

Védő: Kérem ez is válasz. Volt-e előzetes összeköttetése a Phoebus alapítóival?

Elnök: Erre ne tessék válaszolni.

Védő: Akkor nem is fogunk itt sokat megtudni!

Elnök: Egyszer és mindenkorra kikérem, hogy az elnöki intézkedések ellen a védő ur megjegyzéseket tegyen.

Védő: Keresztül vitt-e valakit a Phoebus érdekében a kormánynál?

— Kérem én nem csináltam semmit. Nagyon indolens igazgatósági tag vagyok.

A következő tanu Török Emil a Phoebus elnöke.

(A vác-gödöllői villamos.)

Elnök: A Phoebus részvénytársaságnak hány vállalata van?

Tanu: Többféle. Az államvasutakkal szemben két szerződése van, egyik a pályaudvarok világítására, másik a vác-gödöllői villamosvasutra vonatkozik.

Elnök: Hogyan keletkezett a vác-gödöllői vasut szerződése?

Tanu: Versenyfolyás alapján jött létre. Három cég között mi is benyújtottunk ajánlatot.

Ügyész: Járt-e valaki közben a szerződés érdekében Kossuthnál vagy Sztérynyinél?

Tanu: Nem járt senki.

Elnök: Az előző kormányok engedélyezték-e kedvezményt a vasutnak, biztosították-e átmeneti forgalmat?

Tanu: Az átmeneti forgalmat még az előbbi Vörös László miniszter engedélyezte.

Elnök: Mi különbség van az előző és a Kossuth-kormány által engedélyezett átmeneti forgalom között?

Tanu: Semmi különbség sincs.

Gál dr. védő: Az engedélykiratot ki adta ki?

Tanu: Kossuth Ferenc.

Védő: A vác-gödöllői vasut megnyitása miért készt?

Tanu: Mert a villamos motorokocsik nem voltak beszálítva.

Elnök: Tud-e arról, hogy a miniszteriumban az volt a vélemény, hogy a vasut elfuserált dolog, amire a kormány ráfizet?

Tanu: Erről nem tudok. Annyit tudok, hogy az ideális megoldás nem sikerült.

(Vörös László vallomása.)

Vörös László volt miniszter a következő tanu.

Elnök: Van-e excellenciádnak tudomása arról, hogyan jött létre az engedélyezés?

Tanu: Én már első kihallgatásom alkalmával mondtam, hogy emlékezet után nem vall-

hatok. Ott vannak a hivatalos iratok, azokban minden benne van.

Elnök: 1904-ben volt az első engedélyezési tárgyalás?

Tanu: Valószínű.

Gál dr. Sztérényi államtitkárnak azokba a miniszeri határozatokba, amelyek excellenciád alatt kiadattak volt-e befolyása, vagy tudott-e róluk?

Tanu: Az ügyirat államtitkári revízió alá ment, de befolyása nem volt. Amit aláírtam, azért vállalom a felelősséget.

Vörös László után **Marx** államvasuti igazgatót hallgatják ki, aki kijelenti, hogy senki sem interveniált nála a vác-gödöllői vasutat illetőleg.

Gosztonyi Tibor földbirtokos kijelenti, hogy ő kérelmezte a vác-gödöllői vasutat, de semmiféle idegen befolyás nem érvényesült az engedély elnyerésénél.

(A miniszter és államtitkárja.)

Kossuth Ferenc a következő tanu. Mindenekelőtt meg akarja állapítani, hogy **Benyovszky Sándor** gróf neki csak nagyon távoli rokona, ebben az ügyben soha nem beszélt vele. Szereti és becsüli **Benyovszkyt**, akivel márnagyon rég óta benső baráti viszonyban állott, de se a szeretet, se a becsülés nem akadályozta meg és soha meg nem fogja akadályozni kötelessége teljesítésében és minden egyes ügynek aktaszerű intézésében. Ennek az ügynek írásbeli elintézését **Sztérényi József** volt államtitkár végeste, aki jobban is fog emlékezni minderre és azt hiszi, bátran rábághatja, hogy ő mondja el az ügy részleteit. Különbösen is egészségi állapota oly rossz, hogy nem képes a tárgyalás egész tartama alatt itt maradni és engedélyt kér a távozásra.

Elnök megadja az engedélyt, azután **Sztérényi Józsefet** szólítja.

Sztérényi József hosszasan szólal fel. Kijelenti, hogy hivatalos akták alapján beszél és összes nyilatkozatai hivatalos forrásokon alapulnak. A rőpirat őt a vicinálisok körüli panamázással vádolja. Ő csak a vizsgálat adataiból kiderülő tényekre hívja fel a bíróság figyelmét. Semmiféle közbenjárás nem történt. **Blaskovits** szerződését két évvel meghosszabbították, de mivel akkor sem teljesítette a szerződési feltételeket, ezért adták át új társaságnak az építési engedélyt. **Gosztonyi** sohasem látta, nem ismeri. Nála senki nem interveniált.

A bíróság ezután a tárgyalást délutánra halasztotta.

A délutáni tárgyaláson a

Magyar-Olasz Erdő Ipar Részvénytársaság

ügye kerül sorra, amelyen a rőpirat szerint **Kossuth Lajos Tódor** másfél milliót szerzett.

Gál Jenő dr. számos tanu kihallgatását kéri, az ügyész nagyrészt csatlakozik a védőhöz, de több tanu kihallgatását ellenzi. A bíróság elrendeli a tanuk nagyrésznének kihallgatását.

Elsőnek Darányi Ignác a koalíciós kormány földmivelésügyi minisztere kerül sorra. Kijelenti, hogy a vádlottal perben áll ugyan, de ellenséges viszonyban nincs vele. A szász egyetemi erdők eladására vonatkozólag elmondja, hogy ő mint földmivelésügyi miniszter nem akarta annak idején a 14.000 holdas erdőt potom áron elkotyavetyélni, már pedig a magyar fakeskedők az államot ki akarták zsorázni és kartellszerűen előbb három milliót, később pedig tíz milliót ajánlottak fel. Minthogy az erdők sokkal többet értek, ő a magyar kereskedők eljárásával szamben védekezni akart és kérte összes ismerőseit, nézzenek utána a külföldön is keltsenek ott is érdeklődést az erdők iránt. Ennek folytán azután

akadt egy olasz cég, amely a félterületért 14.000 hold erdőségért 18 millió koronát ajánlott fel. Természetes, hogy ennek adták oda. **Kossuth Lajos Tódor** nála sohasem járt, csak mikor már a szerződés elkészült volt. **Kossuth Ferenc** sohasem szólt neki fivére érdekében. Csak később tudta meg, hogy **Lajos Tódor** igazgatósági tagja lett a társaságnak, de ez csak jóval az erdők megvétele után történt.

Stettina József államtitkár kijelenti, hogy a társaság semmiféle különös kedvezményben nem részesült a magyar államvasutaknál. Ily kedvezményeket hasonló vállalatok mindig kaptak. A kedvezmény különben az önköltségen felül volt és nagy hasznot hozott az államnak, melytől elesett volna, ha ezt a kedvezményt nem adjuk meg.

Hasonlóan vall **Darvay Károly Máv.** igazgatói helyettes és **Szajbelyi Kálmán Máv.** igazgató. Kijelentik, hogy senki nem járt közben az ügyben. Nem áll az, hogy az államvasutak ezt a kedvezményt nem akarták volna megadni. **Sztérényi József** elnöklete alatt a tarifa bizottság minden ellenvetés nélkül beleegyezett a kedvezmény megadásába.

Fejér Márton ügyvéd, aki eleinte az ügyletet közvetítette, kijelenti, hogy az ügyre vonatkozólag csak az előzményeket tudja elmondani. Hosszasan adja elő, hogyan akarták őt kinullázni és megkárosítani. Arról, hogy **Kossuth Lajos Tódor** eljárta volna az ügyben, semmit sem tud.

Ludwig Gyula a Máv. voltelnökigazgatója kijelenti, hogy ilyen tarifakedvezményeket mások is kaptak.

Felolvassák a **Kossuth Lajos Tódor** kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvet.

(Sztérényi cátozatai.)

Ezután **Sztérényi József** szólal fel. Elmondja, hogy a rőpiratban őt rágalmazó pont szerepel, amelyekre egyenként fog reagálni. Az első pont az, hogy **Kossuth Lajos Tódor** másfél milliót szerzett volna a szász erdőkből, illetve a tarifakedvezményből. A kedvezmény csak egy évre szól és 18000 koronát tesz ki összesen. Ebből **Kossuth Lajos Tódor** bajosan kereshet másfél millió koronát.

A második pont szerint a Máv. a társaság kérelmét elutasítólag terjesztette volna a miniszterium elé, amely ennek dacára megadta a kedvezményt. Ez nem felel meg a valóságnak.

(Összetűzés elnök és védő közt.)

Gál Jenő dr. védő: Félbeszakítja és tiltakozik az ellen, hogy a főmagánvádló ily természetű felszólalást tegyen, amely tulajdonképpen már perbeszéd. A tárgyalás közben csak konkrét indítványt lehet tenni a bizonyítás felvételére nézve. Bírósági határozatot kér ebben a tekintetben.

Elnök: A főmagánvádlónak joga van nyilatkozattételre és ettől senki sem ütheti el.

Sztérényi tovább akar beszélni, de a védő ismételtén tiltakozik a felszólalás ellen.

Elnök: Ismételtén kijelentem, hogy a főmagánvádlónak joga van felszólalni.

Gál Jenő dr.: Miután a védelmet így korlátozzák és az elnök perrendellenes intézkedéseket enged meg a panaszosoknak...

Elnök: Rendreutasítom a védő urat.

Gál Jenő dr. ennél fogva itt hagyom a termet.

Elnök: Ezt megteheti.

A védő tényleg feláll és eltávozik a teremből.

Sztérényi: befejezi beszédét. Utána **Kossuth Ferenc** kijelenti, hogy ő ebben az ügyben egyetlenegy aktát sem intézett el.

(Elsikkasztott milliók.)

Következik a harmadik intrinált közlemény felolvasása, amelynek ez a címe: „*kik a barátjai Pallósnak.*”

Felolvassák a cikket, azután elnök felhívja **Habárt**, nyilatkozzék a valódiság bizonyítása érdekében. **Habár** kijelenti, hogy az a körülmény, miszerint védője felháborodásában elhagyta a termet, őt kellemetlen helyzetbe hozta. Az egész bizonyítási anyag teljesen a védő kezében összpontosult, kéri, hogy a tárgyalást legalább holnapig halasszák el, hogy új védőre tehessen szert, bár nem hiszi, hogy ügyvédet talál ma, aki a pernek ebben a stádiumában elvállalná a védelmet.

Sélley ügyész nem ellenzi a tárgyalás elhalasztását. Elnök arra való tekintettel, hogy ebben az ügyben egy temesvári tanut is kell kihallgatni, nehogy ez egy napot veszítsen, elrendeli a kihallgatását.

Kraushaar Károly temesvári bankigazgató előadja, hogy egy utazá a alkalmával ismerkedett meg **Pallóssal** és **Pallos** felszólította őt, hogy kérjen koncessziót az arad kikindai vasutára nézve. Megígérték neki, hogy az engedély átruházásakor százezer koronát fog kapni. Ő az engedélyt meg is kapta, de senki nem járt közbe az ő részéről a kereskedelmi miniszteriumban. A kialakított százezer korona provízióból ő csak 20.000 koronát kapott, ezért is perelnie kellett. Értésült arról, hogy őt millió koronát elsikkasztották. Az igazgatóságból is kiakarták tenni, de ezt megakadályozta, mert a vállalat az ő nevéhez volt néve.

A bíróság a tanut megesketti és elbocsátja. Ezután a tárgyalást holnapra halasztották.

„Szerző jelenlétében.”

— *Kóbor Tamás ünneplése.* —

*

A tegnapi forró színházi est után, amelyen a magyar irodalom egyik kiválóságát, **Kóbor Tamást** ünneplte Arad intelligens közönsége, intim vacsorára gyűlt össze a Fehér Keresztben az a kis társaság, amely a nagy óváción kívül **Kóbor** iránt érzett igaz rokonszenvét fehér abross mellett is kiakarta fejezni. Amolyan bohém estélynek készült ez, habár az erre szóló meghívó a komoly **Kölcsöy-egyesület** pecsétjével került a nyilvánosság elé.

A vacsorát a Kereszt külön termében fogyasztották el és résztvettek azon a Góth-páron kívül az *Egy test egy lélek* szereplői, meg az aradi előkelő társaságok közül többen azok, akik lelki rokonságot tartanak az irodalommal. Az ünneplést szerző ült természetesen az asztalfőn **Szendrey Mihályné** és **Góth Sándorné** között. **Krenner Miklós dr. tanár** a **Kölcsöy-egyesület** nevében **Kóborra** ültette poharát, magasztalva a magyar irodalom eme kitünőségének értékét.

— Ez az ember — mondotta a tanár ur — csupa homlok. Az egész arca homlok, az orra is homlok, az ajka is homlok.

Aztán így fejezte be a mondanivalóját:

— Arra kérem **Kóbor Tamást**, hogy maradjon egy test egy lélek a magyar színpaddal.

Kóbor Tamás azonnal felelt. Nem tősztozott, nem szónokolt, hanem csevegett. Legelsőben is kijelentette:

— Amikor ilyen szép asszonyok között ülök, kénytelen vagyok megcáfolni a tanár ur állításait: én nem csupa homlok vagyok... stt...

Aztán azt mondta, hogy az ő színdarabja nem is olyan kiváló alkotás. Amikor ő megírta az *Egy test, egy lélek* című drámát, egész csomó üres helyet hagyott benne s azt gondolta: majd kitöltik azt **Góthék**. És kitöltötték, úgy, hogy ami tartalom abban a testben van, azt tulajdonképpen a **Góth** pár rakta bele.

Azután vidáman elosevegott a társasággal. A hölgytársaság egyik bájos tagjának, a darab egyik női szereplőjének, *Heppesné Harmath Józsnának* ezt mondta Kóbor:

— Ugy-e, kedves vagysd, nem haragszik rám azért, mert olyan rossz szerepet írtam magának?

Heppesné mosolyogva felelt:

— Nem haragszom érte, mert hiszen ugyanis csak egy párszor kell eljátszanom.

— Hogy van megelégedve a mai sikerrel? — kérdezte Kóbortól Szöllősi István tanár.

A szerző nagyot szippantott a szivarjából és nevetve szolt:

— Nagyon meg vagyok elégedve. De mennyire meg vagyok elégedve. Örülök, hogy meg nem vert a közönség ezért a darabért.

A vacsora éjfélig tartott s akkor Kóbor Tamás, a komolykodva bohémkedő és a filosofálóan tréfálkozó Kóbor Tamás hirtelen eltűnt a vidám társaságtól. Színészekből és újságírókból álló vegyes expedíció szerveződött hirtelen és néhány perc alatt kiyomozták az író, aki a Kereszt egyik eldugott kávéházi asztalánál telepedett le.

— Azt akartam fink, — mondta mosolyogva — hogy a társaság krémje elvonuljon és mi cigányok egyedül maradassunk. Azután poharazás közben, az ő meleg nagy szívének szinte érzését tolmácsolva, körülbelül ezeket mesélte el:

— Jól esik látnom, hogy a vidéken így összetartanak, szinte mondhatnám egy kemence mellett üldögélnék, melegednek a toll emberei. Most már látom, mi a különbség a vidéki és budapesti újságíró között. Mindketten az állatvilágba tartoznak. A budapestiek a kutyák, a vidékiek a macskák közé tartoznak. De különben egy kutya mind a kettő. A budapesti azért kevélykedik, mert nagyobbat vakkant és így messzebbre elhallatszik a hangja. De a jó vidéki macskák előnyben vannak, mert mint macskáknak meg van a jó meleg kemencéjük, amely köré letelepedhetnek téli esteken és összebújva játszódhatnak.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Egy test, egy lélek, szimf. Góth-pár vendégfellelével. B) bérlet.

Szerda: Taifun, szimf. A Góth-pár fellelével. C) bérlet.

Csütörtök: A koncert, szimf. A Góth-pár fellelével. A) bérlet.

Péntek: Karenin Anna, szimf. A Góth-pár fellelével. B) bérlet.

Szombat: Délután: Furfangos tata. Gyermekelőadás mérsékelt helyárral. Este nincs előadás.

Egy test, egy lélek.

(Dráma 3 felvonásban. Írta: Kóbor Tamás. Bemutató előadás.)

A magyar irodalom egyik büszkesége, Kóbor Tamás kilépve a maghatárolt birodalmából, melyben szuverén hatalommal uralkodik regényen, novellán, politikai karcolatokon, verseikre, kilépve hatalmas birodalmából, új területet akar hódítani. A színpadot is vazalulussá akarja tenni és aminthogy ez Kóbornál másképp nem is lehet, eredeti ötlettel fölépített drámával indult a hódító hadjáratra.

Kóbor Tamásnak ez a vállalkozása nem hozott annyi babért, olyan abszolút sikert, mint addigi irodalmi működése. A nagy belletrista, filozófus, esszeista kivételes talentuma ennél a kísérletnél egyszerűen kísérlet maradt. Annyit megmutatott, — az Egy test, egy lélek első felvonásában, hogy ha akar hát a színdarabírás művészetében is tud olyant produkálni, ami csak kivételes talentumoknak adatott meg, azonban nem akar és ezt bőségesen megmutatta a darab másik két felvonásában.

Kóbor Tamás mint drámaíró, messze lemaradt az író Kóbor Tamás mögött és a nagy író

személyének és érdemeinek mélyesges tisztelete mellett, leplezetlen őszinteséggel törünk pálcát az Egy test, egy lélek fölött.

Kóbor nagyon merész témát dolgozott fel nagyon gyenge drámairól érzékkel. Maga a darab tárgya sem kelt különös rokonszenvet — az érdeklődéssel nem jár mindig együtt a tetzés is — a feldolgozás pedig hatástalan, művésziellen, egyáltalán nem Kóbor Tamásra valló. Mintha megrendelésre készült napi penzum lenne ez a darab, mely egyáltalán nem számít tartós életre. Újságcikk, mely a másnappal elveszti érdekességét és a szerző maga sem száná a halhatatlanságnak, mert maga sem hisz teljes őszinteséggel darabja igazában.

A mesterei expozíció az első felvonás szintizta igazságai után, beletéved az ellentmondások utvesztőjébe, tétován tapogatózik, keresi a legjobb megoldást, de erővesztetten imbolg tovább új, ismeretlen utak felé.

Amit az első felvonásban a házasság esztétikájáról, a „házreformról“, a férfi poligám természeti ösztöneiről, a házasságnak fajfentartó szerepéről mond és a hogyan mondja, az a nagy író megnyilatkozása. Igaz, az életből vett valóság, de már aligha gyakran mégie-méltődő eset az, hogy egy fiatal leány, akit egy férfi bestialis felindulásában ajkon osokol, hogy az a leány minden szemérmét levetkőzve, magának követelje a férfit, a férjet, az apát. Aligha akad olyan leány, aki félredobva minden szemérmét, artikulátlan hangon követelje a férfit, a férfi festi szerelmét, mert ő benne az az egyetlen esék leküzdhetetlen vágyakat ébresztett és ő addig nem tágit, míg vágyai kielégítésre nem talál. Vad gyűlölettel kel ki a legális feleség ellen, csak azért, mert az már — a férjtől tudja — nem bír vágyakat ébresztani a férjben és miután alaposan megtépázza az asszonyt, újból és kiméletlen határozottsággal követeli magának a férfit. Hát Kóbornak erre a merészen felállított jelenetere szabadon keresetlen őszinteséggel megfelelnem.

Maga Kóbor mondja az első felvonásban, hogy a házasság egyetlen célja a fajfentartás. Helyes, tehát a nemek egyesülésének nincs más célja. A házasság két különböző nemű egyén vonzódásából jön létre és ez a szeretkezés a fajfentartást célozza. Nagyon természetes tehát, hogy az anyaság dícsfényében megjelenő legális feleséget a legnagyobb tisztelet övezi, ellenben sohasem hallottam, hogy a megeseit leány kérkedett volna az anyasággal. Érthetetlen tehát, hogy Kóbor akitől sehol sem látjuk, hogy antiroralista lenne, ilyen élére állított helyzetben szerepeltessen egy leányt, egy szűz leányt. A költőnek szabadságában áll ezotikumokkal is dolgozni, de a drámairónak mégie csak tartania kell magát az élethez és egy kikapott példát nem lehet úgy kezelnie, hogy azzal általánosítson.

A külön hálószoza teoria lehet üdvös, de a közös hálószoza még nem méltelyezi meg a házasságot. Lehetnek olyan lányok, mint Kóbor hősnője, de nem szívesen látjuk őket még színpadon sem, és ha már ennyire vitatja Kóbor az érkekek jogát, úgy gondoskodnia kellett volna a megoldásról is. Felállította a kérdést, hogy mi történjék akkor, ha a férfi nem érez többé szerelmi vágyat hitvestársa iránt, de a válasszal adás maradt. Mert ez csak nem megoldás, hogy a feleség az életével váltsa meg az ura szabadságát. Nem ez a megoldás, hanem váljanak el és dráma helyett deklarálja a szerző darabját megfigyeléseknek a házastársak hálószozájából.

Kóbor Tamás maga sem azánhatta ezt az első színpadi kísérletét diadalmas alkotásnak. Az ő páratlan gazdag vénájától különb

színpadi munkákat is kapunk és akkor látni fogjuk, hogy Kóbor maga is egy odavetett-greteszk ötletnek szánta az Egy test, egy lélek című drámáját.

A nagy író gondolatai mestereiinterpretációban kerültek elénk. Kertész Ella és Góth Sándor nagy művészetükkel sok közvetlen hatást váltottak ki a közönségtől. Az első felvonás után — a legbravurosabban megkonstruált színpadi remekmű — felhangzott viharos ováció egykép szolt a nagyszerű művészeknek és a jelenvolt nagynevű szerzőnek. H. G.

* Tárlat nyitás. Vasárnap délelőtt szép számú előkelő közönség gyülekezett a városi polgári fiúiskola dísztermében, hogy szemtanuja legyen az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat karácsonyi képkiallítása megnyitására. A gazdag tárlat, mely két óriási helyiséget tölt meg, a magyar képzőművészet sok jelesének alkotását tartalmazza, Arad műértő közönségének tetszését megnyerte. Ennek kifejezését adott a vernissage publikuma is, de az a nagy látogatottság is bizonyítja, mely úgy ma, mint tegnap is tapasztalható volt. A megnyitón Stauber József, a társulat alelnöke rövid beszédet mondott. Ma még, ugymond, idegen, szűkhelyen, a polgári iskola dísztermében rendezünk tárlatot, de hiszem, hogy a legközelebbi tárlatot már a kulturpalota tágas termében mutathatjuk be a közönségnek. Lásd a véleményem ahhoz, hogy a társulat néhány év múlva elérje, beteljesülve látja azt a vágyát, hogy a saját házában mutathassa be a magyar művészek alkotásait. Majd pedig Stauber József arra kérte Varjassy polgármestert, hogy a tárlatot nyissa meg. Varjassy Lajos a következőket mondta: Nemcsak a modern társadalmi fejlődés, de a művészet is igyekszik a tömörülés előnyeit élvezni és kivívni. Ezt a törekvést látjuk Aradon is, amikor a társulat megalakult. Amidőn azt kívánom, hogy a kiállításnak ne csak erkölcsi, de anyagi sikere is legyen, a kiállítást ezennel megnyitom. Ezután a társulat vezetőinek kalauzolása mellett a közönség megtekintette a kiállítást, melyen több vételi ajánlat is történt. Ma Scheiber Mihály Budapestről megvette Rákosi Gyuláné Erdei ösvény című képét.

* Országos színházi műsor. A vidék nagyobb színházainak e heti műsora: Kolozsvar: (a régi színházban) Luxemburg grófia (Király Ernővel.) Aranyvirág. Dollárkirálynő. Hoffmann meséi. Balga szűz. Erdészleány. Obsites. — (A színpadon): Sabinnók elrablása. A testőr. A esőpség. A két árva. — Temesvár: Luxemburg grófia. Ocskay brigadéros (Keszler Edével.) Aranyember (Keszler Edével.) A muzsikusz leány. A cigánybáró. A balkáni hercegnő (kétyszer.) — Szeged: Karenin Anna (kétyszer.) A kormánybiztos. Carmen (kétyszer.) — Nagyvárad: Karenin Anna. Hajduk hadnagya. Esőpség. Rubikon (kétyszer.) — Miskolc: Szép Heléna (kétyszer.) A koncert (kétyszer.) Tiszt urak a zárdában. (kétyszer.) — Győr: Balga szűz (kétyszer.) Kornevillei harangok. Sötét pont (kétyszer.) — Keszkesmet: Iglói diákok. A testőr. Elefánt kisasszony (háromszor). Balkáni hercegnő. Piros bugyelláris. — Bekéscsaba. Sötét pont. Muzsikusz leány. Taifun. Színészvér. A botrány.

* Az Egy test, egy lélek harmadszor. Kóbor Tamás darabját ma este ismét eljátsza az aradi színtársulat. A főszerepeket úgy amint a bemutatón, ezúttal is G. Kertész Ella és Góth Sándor játsszák.

* Taifun. Lengyel Menyhért nagyhatású drámai alkotásában, a Taifunban folytatja holnap Góth és Góthné vendégssereplését. Góthné egyik legjobb alakítását, Kerner Ilonát játsza, amelylyel már az elmúlt szezonban is nagy sikert aratott Aradon. Góth Sándor Lindtner játssza. Beregi Sándor Tokeramo szerepét alakítja.

* A furfangos tata Szombaton délután gyermekelbádás lesz. A furfangos tata című gyermekmesét játsza el a szintársulat. A darabban egész csomó kedves és mulattató szerep van, amelyeket a szintársulat legjobb tagjai fognak eljátszani.

* Az Intim tárlat megnyitása. Mint már megírtuk, szerdán este 5 órakor nyílik meg a Weiss-féle könyvkereskedés szalonjában Tornyai János és Rubletzky Géza két ismert népszerű festőművész kiállítása, amely iránt Aradon rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. A két művész már Aradra érkezett és most foglalkoznak a kiállítás nagy és érdekes anyagainak elrendezésével. A tárlatot a sajtó képviselői és a meghívott műbarátok holnap kedden délután 6 órakor fogják megtekinteni.

* Lehár a cigányszerelem aradi premiérjén. Közvetlen a karácsonyi ünnepek után lesz a bemutatója Lehár Ferenc nagyszerű operettjének, a Cigányszerelemnek. Ezt a különben is rendkívüli színházi eseményt ünneppé fogja avatni az, hogy a bemutató maga a zeneszerző fogja vezényelni a zenekart. Lehár Ferenc a napokban értesítette az aradi színház igazgatóságát, hogy darabjának premiérjére minden valószínűség szerint el fog jönni. A színházban lázas munka folyik, hogy a Cigányszerelem bemutatója minél fényesebb, minél tökéletesebb legyen. Teljesen új díszleteket festenek a darabhoz és új jelmezeket készítenek a színház szabóműhelyében. A zenekart is megerősítik és a színpadon a Gyurkovits-féle cigányzenekar játszik az operett néhány jelenetében.

* A sárga kéz. A délamerikai városok ópiumbarlangjai a leghirhedtebbek a világon. A legfantasztikusabb bűnök és rejtelmes gonosztettek itt bújnának ki és a fülledt levegőjük oduk deformált lelkű vendégeit számtalanszor fenyegette már komoly életveszedelem, ám azért a perverz romantika vakmerő csatlósainak munkáját nem szüntetheti meg a törvényes beavatkozás, mert az ópium mérges narkotikuma ellen kábavész minden küzdelem. És a mámoros álomba merült tehetetlen áldozatok könnyű prédái a bűnök. Megtámadják, kifosztják és sokszor legyilkolják őket a minden jóérzésből kivetkőzött sárga gonosztevők, kiknek alattomos munkáját sürü fátol borítja. Minden városok hírhedt ópium-barlangjai között első helyen áll a sanfranciskói. Ennek megdöbentő borzalmairól rántotta le a leplet egy vakmerően elszánt újságíró. Életének kockáztatása árán, áruhában belopódzott a kínaiak titkos lebujaiba, hogy kilesse a bűnbarlang vérfagyasztó rejtelmét. Ezt a vakmerő kénkedést azonban drágán kellett megfizetnie. A kínaiak felismerték és leplezték őt és olyan súlyos büntetéssel sújtották kénkedését, amelyet csak a legkegyetlenebb fantázia tud kieszelni. Levágták jobbkezét és a véres mementőt elküldték remegő családjának. Ezt az inkvizíció borzalmait is felülmuló és az ópiumbarlangok rejtelmét visszatükrözött történetét megörökítette egy világhírű mozgóképgyár. Aligha volt még kinematográf felvétel, mely oly nagy érdeklődésre tarthat számot, mint ez a kép, mely az *Urania színházban* kedden kerül előadásra. 241

* Az Apolló mai műsora. Pazar mulatságban lesz része a közönségnek ma délután az Apollószínházban. A műsor telistele van olyan botrányosságokkal, amelyeket mindig örömmel néz meg az aradi közönség. Új Seeland gyönyörű vidéke hatalmas látvány, a Családi football a legmulatságosabb bohózat, amelyet mozgóképkepekben produkáltak. Két nagyhatású dráma is szerepel a műsoron. A Halott boszúja és a Világító torony órének a leánya. És a műsor mesés látványosságait szenzációsan fejezi be a Pathé Journal, amely az aktuális világi eseményeket mutatja be mozgóképkepekben. 4458

TANÜGY.

(—) Kinevezés. Szabó Bélát, az újszentesi állami polgári fiúiskola igazgatóját a vallás és közoktatásiügyi miniszter a IX. fizetési osztályba nevezte ki.

HIREK.

— Udvari vadászatok Kisjenőn. József főherceg és vendégei ma kezdték meg az öt napra tervezett udvari vadászatok a gyarmati erdőben. Terítékre került: 967 nyul, 1421 fácán és 27 fogoly.

— Rosszul sikerült operáció. Londonból jelentik: József főherceg leicidősebb nővérének Mária Dorottya Amália főhercegnőnek, Fülöp orléanski herceg nejének állapota szombat óta rendkívül komoly. A hercegnő szombaton súlyos vakbéloperációnak vetette alá magát, s azóta állapota komoly aggodalomra ad okot.

— Három napos vadászat Zselenski grófnál. Csütörtökön, pénteken és szombaton nagyszabású vadászat volt Zselenski Róbert gróf ötvenesi birtokán. A vadászatot részt vettek Arad és a vármegye előkelő társaságának számos tagja, akik minden reggel külön vonattal utaztak ki az uradalomba és este jöttek vissza, miután a grófi párnak, mint házigazdának kedves vendégszeretetét élvezték. A három napos vadászat a legpompásabban sikerült és rengeteg vad esett áldozatul az előkelő sportférfiak nemes szenvedélyének. A résztvevők névsorát itt közöljük: Urbán Iván, Solymossy Lajos báró, Fabry Sándor, Fábrián László, Fábrián Lajos, Joanovits Sándor, Bohus Lajos báró, Bohus István báró, Csernovics Diodor, Könyegessy Fidéi gróf, Baross Ferenc, Friebisz Miklós, Porcia Lajos gróf, Manassy György báró, Sármezey Ákos, Vásárhelyi Dzsó, Kovács Sebestyén Endre és Miklós, Bréda Viktor, Urbán Péter, Almásy Olivér és Szalay Antal.

— Karhatalommal felszavatott választógyűlés. Ujvidékről jelentik: A választójog ligája tegnap látogatott gyűlést tartott. Hadzsy Szilárd kijelentette, hogy egyedül a radikálisok programjában van az általános titkos választójog. Szvinyerev Mladia támadta a radikálisokat és elmondta, hogy Bánffy nem nyújt elég garanciát arra, hogy a választójogért való küzdelem eredményes lesz. Szvinyerev szavaira óriási zaj támadt. Nagynehezen sikerült a rendet helyreállítani, mire Bánffy emelkedett szólasra és röviden beszélt. A beszéde: a szerb néppártiak közbeszólásokkal zavarták. A szerb néppárt a programtól eltérőleg Ilics Brankót akarta hallani, míg a szolás joga Farkasházy Zsigmondot illette. Ilics a szónoki emelvényen volt és ragaszkodott ahhoz, hogy Farkasházy előtt beszéljen, Kubinyi a gyűlés elnöke pedig a programhoz ragaszkodott. Mindkét szerb tábor nagy lármát csapott és a csillítani iparkodó Kondor Bernát szavait nem lehetett megérteni. Végre is a rendőrség karhatalommal oszlatta fel a gyűlést. Bánffy báró a zajongás megkezdésekor mindjárt eltávozott.

— A háziezred Bécsben. Megbízhatónak látszó forrásból arról értesülünk, hogy az aradi 33-ik gyalogezred a tavasszal elhagyja Aradot, mert Bécsbe helyezték át. Már egy ízben — három év előtt — szó volt arról, hogy a háziezredet elhelyezik, de a hadvezetőség akkor másképpen intézkedett. Most azonban megvalósítják ezt a tervet és a háziezredet Bécsbe küldik. Helyébe a nagyváradi 37. számú gyalogezredet helyezik ide.

— Az ujaradi hid megnyitása. A városi tanács arról értesíti a közönséget, hogy a hónap 24-én reggel 6 órakor nyitják meg az ujaradi vashidat.

— Halálozás. Singer Gyula, ismert aradi fakereskedő tegnap egy budapesti szanatóriumot meghalt. Holttestét Aradra szállítják. Singert előkelő család gyászolja.

— Gróf és jószágigazgató. Gyulay István gróf és jószágigazgatója, Lukácsy Lajos aradi ügyvéd között elszámolási differenciák támadtak, mely differenciák arra vezettek, hogy Lukácsy Lajos a mai napon lemondott a jószágigazgatói tisztségéről. Az ügyben vették a következő nyilatkozatot.

Nyilatkozat. Lukácsy Lajos aradi ügyvéd ur Gyulay István gróf jószágkormányzója állásából való felmentését kérve: a gróf ur jószágainak kormányzásával engem bizott meg miért is Lukácsy Lajos ügyvéd ur birtokában lévő ügyek és okiratok átvétele és az elszámolás megejtése végett folyó hó 17-én Aradra érkeztem. Aradra jövetelemmel kapcsolatban Lukácsy Lajos ügyvéd urról kompromitáló hírek keltek szárnyra, miért is kötelességem kijelenteni, hogy a kósza hírek rosszatartatú koholmányok és én az ügyek és okiratok átvétele és az elszámolás részletekérdéseinek megállapítása után ma már Aradról el is utazom. Aradon, 1910. december hó 19-én. Jármy István dr., orsz. gyűl. képviselő.

— Zsidó hitközségek a kultuszminiszternél. Budapestről jelentik: Zichy János gróf ma az ország több községeiből alakult zsidó-deputációt fogadott, amely előadta ismert sérelmeiket s azok orvoslását kérte. A miniszter kijelentette, hogy igyekezni fog kérésüket kedvezően elintézni. A küldöttség azután Balogh Jenő államtitkárnál tisztelgett, majd pedig a parlamentben felkeresték Khuen-Héderváry miniszterelnököt, aki szintén megígérte, hogy jóakarattal fogja támogatni kérésüket.

— Öngyilkos a hamiskártyás gróf felesége. Bécsből jelentik: A hamis kártyás miatt tartóztatott Wolf-Metternich gróf neje, Bécs egykor legünnepeltebb színésznője, Vabutin Klára, ma balkezén átvágta az ereit. Eszméletlen állapotban találtak rá. Súlyos sérüléssel szállították a kórházba.

— Pánik a Váci-utcai korzón. Budapestről jelentik: A Váci utcai korzó közönségének izgalmas jelenetben volt ma délben része. A hetek óta tartó eső ma végre megszűnt s a korzót nagyszámú sétáló közönség lepte el. Felegy tájban a korzó közönséget rettenetes dörrenés ijesztette meg. A Váci-utca 8. számú házban levő Lachner-féle órászület előtt egy emeletes létra eldőlt s rázuhant egy ott álló társzekerre. A lovak megbokrosodtak s eszeveszett iramban vágattak a Váci-utca át. A publikum körében óriási pánik keletkezett, senki sem merte a vadul vágató lovakat megfékezni. Végre is a sétálók közül kivált egy főhadnagy és egy másik ur s néhány peronyi izgalmas küzdelem után megállításra kényszerítették a vad iramban rohanó lovakat. A főhadnagy neve Barabás Emil, a másik ur pedig Lázár Ernő törvényszéki bíró, akiket a közönség lelkesen megéljenzett.

— Ellopott festmények cím alatt írtunk arról, hogy Kovács Henrik budapesti képkereskedő tulajdonát képező néhány darab Munkácsy, Margittay, Nógrády és Hegedüs-féle képet a vasuton elloptak. Az aradi rendőrség fokozott erélyvel kutatta ma és tegnap az értékes festményeket, amelyek eredeti voltáról a rendőrségnek kétségtelen bizonyítékai vannak. A buzgó vizsgálat valószínűleg rövidesen kideríti a lopás tetteseit. — Ez ügyben különben a következő sorok közlésére kértek föl bennünket: A városban rossz akaratulag azt a hírt terjesztették, hogy úgy az ellopott, valamint a Fehér Keresztben kiállított képek nem eredetiek, hanem utánzatok. Kijelentem, ha az általam kiállított festmények közül bárki egyet is hamisnak talál, ezar koronát fizetek jótékony célra — minden hamisított kép után. Valentin Billa, kiállítárendező.

— Sikasztó alkalmazott. Róth Zsigmond szállító ma reggel kilenc órakor egy utalvány-nyal küldötte el Hajdu Béla 22 esztendő al-alkalmazottját egyik aradi bankba. Négy ezer koronát volt elhozandó a fiatal ember, aki nem első ízben volt megbízva pénzbeszedéssel és pénzfelvétellel a cég részéről. Már nyolczer koronát is bíztak a kezére és Hajdu azzal pontosan elszámolt. Ez a pontosság azonban csak ravasz és jól kiszámított csapda volt arra, hogy főnöke bizalmába férközzék. Hajdu, aki az aradi rendőrségnek jó ismerőse, büntetett előéletű ember, aki nagy ravaszul egy ideig jól szokta magát viselni ott, ahol alkalmazásban van, de mihelyt alkalma nyílik, rossz fát tesz a tűzre. Ma reggel átvette az utalványt, a pénzt kifizette magának a bankban és megszökött vele. Tizenegy óráig várták haza, de hiába, mert Hajdu ekkor már Aradot is elhagyta. A rögtön megindult nyomozás legalább ezideig nem vezetett eredményre és ezért valószínű, hogy a rendelkezésére álló idő alatt sikerült Aradról megszöknie.

— Halál egy építkezésnél. Budapestről jelentik: Ma délután az a riasztó hír terjedt el a fővárosban, hogy Óbudán összeomlott egy építőkőfőben levő emeletes ház, amely több munkás halálát és sokak súlyos megsebesülését idézte elő. A hír ebben a formájában nem felelt meg a valóságnak, de azért meglehetősen súlyos természetű baleset történt. A Bécsi-ut és a Selmeczi-utca sarkán épült egy földszintes ház, rossz anyagból, felületes tervek alapján s ez a ház ma összedőlt. Az állványok nem voltak egészen felállítva, hanem csak egy szoba magasságáig. Erre az állványra egy szál deszkán jártak a munkások. Az állvány alatt pincehelyiség tárongett. Ma délután öt órakor a korbadt állvány összedült és a rajta levő négy öt munkás lezuhant. Hals Vince kőműves fejetejére esett, azonnal meghalt, két munkásaszony, valamint Héger Géza kőműves pedig súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség színhelyére azonnal kivonultak a mentők és a rendőrség. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenség előidézésében kit terhel a felelősség. Megjelent a helyszínen a kerületi mérnök, aki megállapította, hogy az építésvezető Kauderer Károly volt a baleset okozója. A mérnök még pénteken figyelmeztette az építésvezetőt, hogy az állványok korbadtak s ezért az építést még pénteken be is szüntette. Kauderert ennek ellenére folytatta az építkezést. Kauderert bevitték a főkapitány-ságra, ahol minden valószínűség szerint le is tartóztatják annál is inkább, mint hogy kiderült, hogy Kauderernek nem volt jogosítványa az építés vezetésére.

— Letartóztatott aradmegyei pénzhamisítók. Az oszontannai csendőrség az aradi vizsgálóbíró rendelkezése folytán ma egész oszontannai gazdasági helyezett letartóztatásba pénzhamisítás gyanúja miatt. A csendőrség már hosszabb idő óta nyomoz a pénzhamisítások ügyében. A vármegye különböző részeiből hónapok óta érkeznek feljelentések, melyekben a feljelentők egy koronások és egy forintosok hamisításokat panasztak el. A nyomozás fonalai Székudvar és Ószontanna felé vezettek és a csalókat ma sikerült is tetten kapni. Több száz darab hamis pénzt koboztak el. A hamisítványok elég jól sikerültek. A csengésük olyan mint a valódiaké, a színük azonban tulfehér és a „Bizalmam az ősi erényben „Ö” betűje elütő a többiből. A csendőrség azt hiszi, hogy nagy szabású és messzire kiterjedő bűnszövetségről van szó.

— Uri öltönyök. Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy egy kisse regébbi, jó és finom minőségű szövetekből úgy teli, mint nyári öltönyöket 28 forinttól feljebb, ugyiszintén felöltöket is ugyanolyan árért, a legpontosabban kidolgozva készítek. Kérve szives pártfogásukat, vagyok kiváló tisztelettel inokai Tóth Lajos. 4697

— Bűnös manipuláció egy községi takarékpénztárban. Debrecenből jelentik: Hajdu vármegye legutóbbi közgyűlésén szenzációs esetek pattantak ki a Bőszörményvárosi Községi Takarékpénztár ügykezelése körül. Bűnös manipulációkat fedeztek fel, amelyeket tisztviselők követtek el. A községi takarékpénztár igazgatósága ugyanis évekkel ezelőtt megengedte, hogy a késedelmesen fizető adósoktól az intézet 20 és 40 filléres járulékokat szedhessen a rendszeres kama'on felül a tisztviselői nyugdíjalapra.

— Szedtek is vigan a bőszörményi községi takarékpénztárnál ilyen járulékokat s a szorgalmasan behajtott 20 és 40 fillérekből néhány év alatt 9000 koronánál több is gyűlt össze. Ezt az összeget azonban a főkönyvelő az évi mérlegben nem mutatta ki, hanem egyszerűen felosztották egymás között a néhai vezérigazgató, a főkönyvelő és a pénztáros. A mikor kérdőre vonták őket, azt felelték, hogy az összeg az övék, mert az ő nyugdíjalapjukra szedték össze a 20 és 40 filléreket. Ezen kisded manipulációkon kívül még az igazgatóság tudta és beleegyezése nélkül fizetési előlegeket szedtek fel tekintélyes összegekben s a mikor nyomára jöttek az esetnek, hamarosan visszafizették az előleget. Most, hogy a bőszörményi községi takarékpénztár új igazgatót nyert Kálmán Lajos személyében, kiderültek a nem éppen korrekt üzletek s bejelentették a vármegye közgyűlésének. Hajdu-megye törvényhatósága elrendelte a vizsgálatot. Tegnap volt az első bizalmas értekezlet, a melyen igen számos visszaélést tárgyaltak s elhatározták, hogy az egész tisztikart fel-függesztik, ezenkívül az igazgatósági tagok ellen is a felületes ellenőrzés miatt lépéseket tesznek. A községi takarékbán Bőszörmény városának egész vagyona el van helyezve.

— Kalandozás egy váltó körül cím alatt vasárnapi lapunkban cikket irtunk, amelyre vonatkozólag az abban szereplő R. I. ma megjelent szerkesztőségünkben és a következő kijelentéseket tette:

— Én nem a Központi kávéházban játszottam B. vel, hanem a privát lakásomon és nem 9000 koronát nyertem tőle, hanem 500 koronát. Az a váltó, amelyet ő adott nekem, szintén 500 koronáról szólt, amelyből 250 korona készpénz, 250 korona pedig kártyaadósság volt. W. ügyvédjelölt az én tudtomon kívül akarta igénybe venni a rendőrség segítségét, mert én arra nem adtam neki felhatalmazást és így engem semmi vád se érhet.

— Elragadtatással szemléli mindenki Weinberger Ferenc jó hírű ékszerészünk gyönyörű karácsonyi ajándékait. Nagy briliáns-, ékszer és ezüstművek raktára, tulhalmozottság és alkalmi vételek folytán. Mesés olcsó árak. Telefon 439. 4399

— Karácsony alkalmára megérkeztek a legszébb női selyem- és bőrtáskák, utazó készletek, fésű- és manikűr-garnitúrák, szivar-, cigaretta-, vizit- és pénztárcák, legfinomabb francia és angol illatszerek, disz katetták, pipere- és disz mű árúk, játékszerek, babák stb., legnagyobb választékban leszállított árban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. Telefon 506.

— Karácsonyfa diszék és könyvek legelőnyösebben Kerpel Izsó cégnél szerezhetőek be. 4677

— Karácsonyi meglepetésekre alkalmas, izléeses, legdivatosabb ékszerek és órák, rendkívül olcsó árban kaphatók Grallert J. és Fia ékszerésznel. 4589

— Nem okoz gondot, hogy hol vegyük meg szeretetteinknek a karácsonyi és újévi ajándéktárgyainkat, mert mindenki tudja, hogy csakis Hirsch Jenő órák és ékszerésznel (Forray-utca), szerezhetjük be a legizléesesebb tárgyakat mesés olcsó árak mellett. 4456

— Órák, briliáns árúk, arany ékszerek, karácsonyi ajándékok, mélyen leszállított árban legolcsóbban Kun József máv. órásnál, Aradon szerezhetőek be. 4488

— Alkalmi vételek folytán mindennemű karácsonyi ajándék játéktárgyakat szűk helyiség miatt mesés olcsó árban árúsít az Amerikai Versenybazar Weitzer János-utca 8. 4454

— A közelgő karácsonyi ünnepek előtt a Singer Co. varrógép részv. társ. üzletkirakatai a sétáló közönség figyelmét magára vonják. Aki az alkalmat felhasználja és a cég üzleteinek egyikét meglátogatná, ott nagy választékot talál megfelelő és mindenütt alkalmas karácsonyi ajándékokban. A sokféle Singer családi varrógépek közül, melyek világhírré tettek szert és ujabban az 1910. évi brüsszeli világkiállításon ismét az első nagy díjat nyerték el, egy új gép, a „66” tűnik fel, mely joggal a 20-ik század varrógépének nevezhető. Említésre méltó újítások e gépnél a vízintesen fekvő és kényelmesen hozzáférő száltagó, a könnyű kezelés és több hozzátartozó újabb készülék. A t. vevőközönség figyelmét felhívjuk egyúttal a Singer tömő-készülékre, melylyel a legfinomabb munkák játszva végezhetőek. 4668

— Megérkeztek Iványi Menyhért (Forray-utca) üzletébe a legfinomabb angol és magyar gyártmányú cipő és uridivat különlegességek, melyeket hallatlan olcsó árakért szerezhetjük be. 4397

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

AS Emulsió vétel-nél a SCOTT-féle al-járás védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni. Utánzatoktól óvakodjunk

Kanyaró után

az a fontos, hogy az erő rohamosan visszatérjen és így a veszélyes komplikációk elmaradjanak. Erre nézve a SCOTT-féle Emulsió az anyák leghatalmasabb támasza. — Noha a legtisztább és leghatékonyabb norvég csukamájolaj adja a SCOTT-féle Emulsió főalkatrészét, ez a szer mégis kellemes ízű az adagolásnál, könnyen emészthető és sokkal hatékonyabb, mint a közönséges csukamájolaj. A

SCOTT-féle Emulsió

egy hatalmas, biztos és tartós hatású, erős visz-szaszerző szer, amely feltétlenül Önön is segít. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban. 6667

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A katolikus-kör felolvasó estélye. Szerdán délután öt órakor tartja ötödik felolvasó estélyét az Aradi Autonom Katolikus Kör a Lyceum dísztermében. Az estélyen Vass József dr. székesfehérvári teológiai tanár, kiváló szónok tart előadást.

(*) Az Oltáregyesület kézimunka-kiállítása. Csütörtökön délután nyitja meg saját helyiségében az Oltáregyesület kézimunka kiállítását. Az elnörség ez utó is felkéri a kiállításon résztvevőket, hogy munkájukat az egyesület helyiségébe (minorita pslota) küldjék be.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

O. P. Levelét nem közölhetjük, mert az első sorban magánérdek javára esik, habár ön a legjobb szándékkal írta is. Vállalatokat szerkesztői üzenetben nem ajánlhatunk senkinek, mert az ellenkezik az elvünkkel.

Pénzt

jelzőlog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a fiókpostája mellett.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcüre rózsás, üde, friss, finom, hamvas és élénkítően matt. Nyenné tette a Yes Porcellánpuder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden puder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpuder ártalmatlan, ezt a hítes vegyész bizonyítja és mert széptető hatása biztos, millió esetben kipróbált.

A Porcellánpuder csak „Yes“ felirással valódi. Kapható az egész világon mindenütt. Az Amerikai Porcellánpuder R. T. magyarországi ártalmazara: Budapest, IV. Kecskeméti-utca 8., VIII. Rákóczi-ut 9. Árak: 5.- 3.- korona.

Aradon kapható: Házza Beatrix, G. Földes Kelemen, Vajtek és Weisz, Ried Ötse, Hájós Árpád és Hegedűs Gyula cégnél.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti Értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest december 19.

Kínálat kielégítő, vételkérő hiányzik, 2100 mm. 5... 10 fillérrel olcsóbb.

Arak 50 kilóként számítva

Ár	Arak	Arak	Arak
Buza 1911. áprillisa	10.82-10.83	10.91-10.92	
„ 1911. májusa	10.74-10.75	10.81-10.82	
Buza 1911. októberre	1.56-1.57	10.61-10.62	
Rozs 1911. áprillisa	7.76-7.77	7.78-7.79	
Rozs 1911. októberre	7.72-7.73	7.73-7.74	
Tengeri 1911. májusa	5.59-5.60	5.59-5.60	
Zab 1911. áprillisa	8.32-8.33	8.37-8.38	

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzéke

Távirati tudósítás.

Arak 50 kilogrammonkénti korona értékben.

1910. Dec. 19

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	9.80-9.90
76 „	9.91-10.00
77 „	10.01-10.25
78 „	10.26-10.30

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	9.70-9.75
Rozs	6.70-6.75
Árpa	6.60-6.65
Zab	6.10-7.20
Tengeri (ül)	4.45-4.50

1911. január 1. Az Aradi Könyvnyomdászok Szakegyesülete és az Aradi Gutenberg-dalkör a Fehér Kereszt nagytermében hangversenynyel egybekötött táncestélyt rendez.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény hólyag- és vesebetegnek. Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti. A vállalat tulajdonosa: 2925 „CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-13. Póráktár: Nagy Farkas cégnél Aradon. Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerüzletben.

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

Ar	Ar	Ar	Ar
Magyar aranyárjádék 4%	111.40		
Magyar koronárjádék 4%	92.05		
Magyar koronárjádék 3%	81.90		
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.40		
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.-		
Magyar nyeresémsorsajegy kölcsön	227.-		
Tízszázab. és szegedi sorajegy kölcsön	162.-		
Osztrák járadék papírban	93.50		
Osztrák járadék ezüstbe	97.35		
Osztrák járadék aranyban	115.75		
Osztrák koronárjádék 4%	93.40		
1860. évi osztrák államsorsajegy	172.-		
Osztrák-magyar bankrészvény	18.60		
Magyar hitelbank-részvény	863.25		
Osztrák hitelintézeti részvény	670.-		
Osztr.-magy. Államvasuti részvény	751.50		
20 frankos arany (Napoleonador)	19.13		
Német birodalmi márka	115.57 1/2		
London vista	249.-		
Páris vista	95.-		
20 márkás arany	25.50		

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig erjedő súlyban fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 155-157 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 158-162 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 162-164 fillérig. Sertéselésztszám: dec. hó 15. napján volt készlet 17670 darab, dec. 16. napján felhajtott 131 darab, dec. 17. napjára maradt készletben: 17739 darab. A közötti sertés üzlet irányzata szilárd.

Felolós szerkesztő: BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1910. évi december hó 20. án:
B) bérlet.
G. Kertész Ella és Góth Sándor felleptével:
Egy test, egy lélek.
Dráma 3 felvonásban. Irta: Kóbor Tamás. Rendező: Keszler Ede.
SZEMÉLYEK:
Orbók Imre Góth Sándor. Ganhtár Várnay Jenő.
Aranka, neje G. Kertész R. Rózsi, neje Follfusné E.
Zsuzsika Vendrey V. Dr. Gáspár Szendrey M.
Cobor Oszkár Beregi S. Szobaleány P. Harmath I.
Emma Harmath J.

Készlete este 7 és fél órákor.

Fog-Krém KALODONT Szájviz

6918.

URANIA

mozgófénykép színház.
Műsor 1910. dec. 20-án, kedd:
(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)
1. Kötelgyártás. Látványosság. — 2. Csoda kutya. Erodti színes felvétel. — 3. A nevelő ur Bohózat. — 4. A hős pástor. Dráma. — 5. Az új Messina. Természet után. — 6. A tudós. Humoros. — 7. Kecsege ur látogatába megy. Bohózat. — 8. Vashámor. Dráma — 9. A sárga kéz. Az amerikai opiumbarlangok titkaiból.
Az előadások tartama 1 és fél óra.
Előadások d. u. 5 órától kezdve.
Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrásy-térl új Lloyd-palotában.
Műsor: Ma, kedd 1910. december 20-án
1. Uj-Seeland. Természeti. — 2. A családi football játék. Komikus kép — 3. A libiai sivatag lakói. Természeti. — 4. A halott bosszuja. Dráma. — 5. A faluel élet örömei. Humoros kép. — 6. Pathé Journal. Mozgófénykép ujság. — 7. A világitótorony öregek leánya. Drama. — 8. Schulze ur és neje. Komikus kép.
Az előadások d. u. fél 6 órákor kezdődnek.
Helyárak: I-ső rendű páholy 5 kor., II-od rendű páholy 4 kor. Páholyülés 1 kor. Zárts ék 1 kor. I-ső hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., VI-ik hely 20 fillér.
A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.
Az előadásokon katonazene játszik.
Ruhatár. — Buffet.

NYILTTER.

Özv. Singer Gyuláné szül. Seidner Adél ugy a maga, mint Rózsika leánya és a rokonság nevében fájdalmas szívvel tudatja, hogy a forrón szeretett jó férje, a felejthetetlen drága apa és jó rokon **SINGER GYULA UR** életének 51 ik, boldog házasságának 24-ik évében, december hó 18-án éjjel 3 órákor, hesszas és kínos szenvedés után jobblátre szenderült.
Drága halottunkat f. hó 20-án d. u. 3 órákor fogjuk az isr. temető halottas házából örök nyugalomra helyezni.
Aldás és béke lengjen drága porai felett!
Arad, 1910. december hó 19-én.
Seidner Bernát apósa, Seidner Bernátné nővére, Szenes Samuné, Seidner Miklósné, Seidner Rudiné, Seidner Sándorné, dr. Seidner Frigyesné, Seidner Dezsóné sógoronő. Szenes Samu, Seidner Miklós, Seidner Adél, Seidner Sándor, dr. Seidner Frigyes, 4712 Seidner Dezső sógoral.

HOL kapható a legjobb és legolcsóbb

Poroszkőszén Kokszt Faszén és aprított Tüzifa

házhoz szállítva: **ALTMANN EDÉNÉL** Wesselényi-utca 48. Telefon szám 46. Telefon szám 46.

Hölgyeknek legkellemesebb karácsonyi meglepetés egy gyönyörű Kézápoló készlet

remek kivitelben.
Gyöngyház, ezüst, teknőc, teknőc-utánszat, csont, cocus és ébenfából 3 K.-tól 70 koronáig minden árban.

Továbbá mint hasznos és igen kedves ajándék egy csinosan összeállított

Fésű garnitúra

1 tükör, 1 hajkefe, 1 bontó, 1 nyeles és 1 porfésű tartalommal.

Legfinomabb francia

Illatszer- ajándékok

Rendkívül izléses japán mintájú illatszer

Diszdobozók

(Kazetták.)

2 üveg divatos parfüm, 1 drb. finom szappan és poudertartalommal. 4 koronától kezdve minden árban.

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

ARAD, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455.

Telefon 162. sz.

Egy millió

korona nyerhető már

december 27-én

egy darab Konvertált Jelzalog sorsjeggyel.

Évente 6 húzás.

Eredeti sorsjegyeket 30 havi 6 koronás részletfizetésre is árusítunk

Egy részlet lefizetése esetén azonnali játékjog.

Igérvény ára 10 korona.

4662

Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaság Váltóüzlete
Belváros, Jenőherceg-tér 3. Telefon 319.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük úgy a helybeli, mint a vidéki gyógyszerész és orvos urakat, hogy

Ehrlich 606.

(Salvarsan-ból) 4769

állandóan friss minőségben nagy készletet tartunk.

Vojtek és Weisz.

Karácsonyi cipőoccasio

az előző idényről visszamaradt

cipőárúk

leszállított árakban kaphatók.

Lányi Marcell,

cipőraktárban

4594

Arad, Atzél Péter-utca I. sz.

Helyszüke miatt az összes raktáron levő

karácsonyi
ajándéktárgyaknak alkalmas tárgyak,

bámulatos olcsó áron

lesznek árusítva.

Oriási választék izléses üveg, porcellán és mosdókészletekből, modern függő és asztali lámpákból. Figurás dísz tárgyak porcellán, majolika, bronz és elsőrendű china ezüstműből, ugyancsak legjobb minőségű alpaca és china ezüst evőeszközöket tartok.

Legnagyobb választék modern képkeret mintákból.

Fischer Mór,

Andrássytér 18. Fischer Eliz-palota.

4501

Városi és megyei telefon 568.

családi
varrógépek

aleghasznosabb karácsonyajándékok.

:: Üzleteink az „S” címről felismerhetők.

Singer Co. varrógép részv.-társ.

4667

József főherceg-ut 9.

Házi mosó zappanok

piperezappanok illatszerek, stearin és templom-gyertyák

ugyszintén mindenféle mosócikkek

lehetőleg beszereshetők

Lorenz Károly

szappangyárosnál 2044

Arad, Forray-utca.

7519 - 1910. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Telmann Sándor végrehajthatónak Ursz János és neje Pécskán Szofia végrehajtást szenvedő elleni 100 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék a kisjenői kir. járásbíróóság területén levő, Erdőhegy községben fekvő az erdőhegyi 153. sz. tjkvben A. I. 12. sor, 345, 563. hisz. a. álló ingatlanra az árverést 866 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy fentebb megjelölt ingatlan az 1911. évi február hó 20-ik napjának d. e. 9 órakor Erdőhegy községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, de annak kétharmadán alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 % -át vagyis 86 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX t.-c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kisjenőn, 1910. évi november hó 12. napján.

Tóth, s. k.
kir. járásbíró.

4699

Telefon 162. sz.

621

Páratlan minőségű
la. Porosz Szalon Fűtőszén, la. Porosz Diókokszt
jutányos árban kapható
Reusz Mór és Fia cégnél Arad, Boros Béni-tér 12.

Nagy választék esipkében és olcsó aranyszövetekben.

Ne törjék a fejüket, hogy hol és mit vegyünk karácsonyi és újévi ajándéknak, mert

Olcsón csak a

4818

Csipke Áruházban

(Asztalos Sándor-utca 4) lehet vásárolni.

A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. schiffonból 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. R. schiffon 99 krtól feljebb
Női nadrág " 74 "	Téli ing 35 "
Glott alj l. dupla 125 "	Gallér osak 7 "
Léztér alj l. dupla 125 "	Kézoló párja 8-19 "
Selyem alj l. dupla 375 "	Harisnya 3 pár 50, 90 és 100 "
Midervédő batizt 52 "	Selyem gallérvédő 68 "
Batizt alj 125 "	Klasszékezttyű párja 59 "
Taft selyem l. métere 68 "	Selyem sál 38 "
Csikos selyem l. métere 82 "	Kézimunka kongré 125 "
Gyermekruhák 75 "	Csipke, méterje 1 "
Zsebkendő tucatja 58 "	Csipke szövet 25 "

Kérjük a vásárló közösséget árunk olcsóságáról meggyőződni. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb esipkeáruházának fiókja.

Szövet métere 75 kr. Blous 1'25 krajcár

Az „Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság”

1910. évi szeptember hó 18. napján tartott közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 4000 darab 10 korona névértékű részvény kibocsátása által 50.000 koronára felemeli.

Az alólírott igazgatóság a közgyűlés felhatalmazása alapján a részvényalírási módokat a következőleg állapítja meg:

Minden régi részvény alapján 4 új részvény erejéig gyakorolható az elővételi jog, még pedig 1910. évi december hó 21-től 1911. évi január hó 31-ig olyképen, hogy a régi részvénynek az intézet pénztáránál történő bemutatása alkalmával „1910. évi elővételi jog gyakorolva” bélyegzővel a régi részvényt lebélyegzik.

Az új részvények átvételi árfolyama darabonként 14 korona ebből 10 korona a részvénytőkére, 4 korona pedig a kibocsátási költségek és adó levonása után, a tartalékalap javára jut.

A befizetések az intézet pénztáránál következőleg teljesítendők:

Az elővételi jog gyakorlása, illetve jegyzés alkalmával részvényenként 4 korona fizetendő.

Részvényenként 5 korona és a II. foku bélyegilleték 1911. évi január hó 1-től május hó 1-ig, 5 korona pedig 1911. évi május hó 1-től december hó 30-ig fizetendő.

A fizetésről ideiglenes elismervény állítatik ki. 1911. december hó 31-ig a teljesített befizetés 5%-al kamatozik. Az új részvények 1912. május hó 1-től fognak a befizetésről szóló elismervény ellenében kiadatni. Amennyiben valamely részlet befizetése az esedékesség utolsó napján nem teljesítették, az „Arad és Vidéke” című lapban a hátralékos részlet lefizetésére felhívás fog közzététetni és ha a közzétételt követő 45 nap után a hátralékos részlet nem fizettetnek, az illető részvény megsemmisítettik, amelyet pedig új részvény bocsátatik ki és a már befizetett részlet a tartalékalap javára esik.

Kelt Aradon, 1910. évi december hó 18.

4710

Az igazgatóság.

Gondoljatok jövőtökre.

Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit, úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban, ha a „Temesvári kölcsönös segítő szövetkezet” biztosítási kötvényeit megveszli.

Mindenki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beltrátsági díj, tízenkét korona évi tagsági díj, továbbá két korona esetenkénti elhalálozási járulék fejében már egy évi tagság után: **halálesetre kétezer koronát**, három évi tagság után: keresetképtelenség esetén ötven korona havi segélyt, harmincz évi tagság után: **hatvanháromezer korona évi járadékot**.

Csekély havi járulék ellen mindenki biztosíthat leányának kétezer korona hozományt, fiának kétezer korona önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnnek a további befizetések és a leány 20-ik. a fiu 14-ig életévéig 30 korona havi járadékot kap, továbbá házasság, illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. Az intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja. Ez évben a biztosított összeg tíz millióra rug. Az állampénztárba kétszáz ezer korona biztosítéki alap van elhelyezve.

Fővilágosítással és prospektussal szívesen szolgál

Arad és Hunyadmegye vezérügynöki irodája: Déva, Kun Géza-utca 6. Vezérügynök: Kókényessy J. Károly.

Ügyes és megbízható urak és hölgyek mint tisztelet-szerezők kerestetnek fenti cím alatt 4449

ÉRTÉKEK

— Ha nincs is nagy vagyonom, de vannak pompás ékszereim.

— Ugy!? És kinél vette ön azokat az ékszereket?

Farkas 4635

Streichernél

Tökölly-tér 1. szám alatt.

— Igen, akkor kétszer annyi értéke van.

4645

Minden kávéértő háziasszony csakis a **RECORD** villamos üzemű pörkölőn megpörkölt kávet vegyen **iz, aroma, minőség, páratlan.**

Minden órá-

ban friss

1/2 kgr

Palermo

keverék

K. 2.20

1/2 kgr.

Szultán

keverék

K. 1.60

Minden órá-

ban friss

1/2 kgr.

Record

keverék

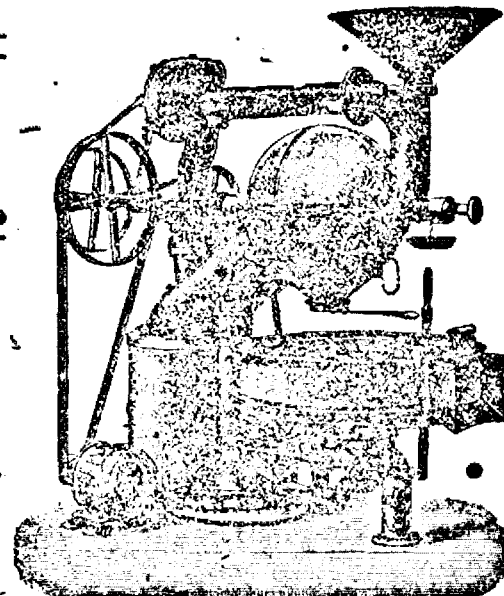
2 korona.

1/2 kgr.

Szultán

keverék

K. 1.60

1/2 kilogrammal végre nérméte kúidök. - A kávék vegyesen is rendelhetők.

DÜRR GUSZTAV kávé, csokoládé, cacao behozatal Arad. Telefon 118. szám.

NÉVJEGYEK

legdivatosabb ujdonságok, utolérhetetlen tiszta, szép és előkelő izlésű kivitelben

■ Készíti: ■

4620

Bloch H.

papírkereskedése, könyvnyomdája Arad, Andrásy-tér 18. sz. saroküzlet. Nyomdaüzem Salacz Gyula-utca 3. sz. — Telefon 126.

Ez újévre ismét vezető ujdonságok.

Vidéki megrendeléseket 24 órán belül teljesen bérmentes szállítással intézek el. Névjegyeim művészies kivitelét mi sem igazolja jobban, mint az alábbi két levél

Bloch H. cég Arad.

Sziveskedjék csatolt és már Ön-nél készült névjegyeimből ismét 200 darabot, mihamarább megküldeni. Címem lent. Kérem az összeg utánvételezését.

Tisztelettel
Adolf Lübke

Berlin S. O. Kopernicker strasse 37.

(A német eredeti lefordítása.)

Charles W. Mascherol.

Paris, 80. Rue de Tirol.

T. cím.

Múltkor Aradon voltam és rendeltem Önnél névjegyeket, kérem Önt, hogy azokból nekem most ismét 100 darabot szállítson.

Charles W. Marcherol
gazdálkodó.

(A francia eredeti fordítása.)

Olcso karácsonyi és ujévi ajándékok
bevásárlási forrása!

**Csak azt érdekelheti,
aki önmagát szereti,**

hogy olcsó arany, ezüst és doublé
ékszereket, valamint pontosan járó
zseb és fali órákat

Gáspár Jenő

órák és ékszerésznél Arad, Asztalos
Sándor-utca 10. sz. alatt, a Ring-
féle gyógyszertárral szemben le-
het beszerezni.

Antik órák javítására különös gond
fordítatik. 4608

Ráérek meggazdagodni

egyelőre arra törekszem, hogy a
vevőimet a lehető legolcsóbb árák-
kal és szolid, tisztességes kiszol-
gálással meghódítsam. 4608

Tessék meggyőződni!

Dus választékot tartok valódi arany
és ezüst ékszer, ugyszintén percre
kipróbált zseb és fali órákban

karácsonyi és ujévi
ajándékoknak.

Zinner Vilmos

műorás és ékszerész

Arad Forrai-utca,
gr. Hunyady-palota.

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű, dus
gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl
gyökeres és elsőrendű minőségben

HÁMORI-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Megkezdődött!!

DOMÁN SÁNDOR

szőnyegházában a

karácsonyi vásár

mely alkalommal kiselejtezett, de teljesen jókarban levő

perzsa szőnyegek valamint szőnyegmaradékok

minden elfogadható árban eladatnak.

Karácsonyi ajándéktárgyak

legnagyobb választékban,

praktikus cikkek előnyös árakon

BLOCH H.

papirkereskedésében és fényké-

pészeti cikkek raktárában ∴

Arad, Andrásy-tér 18. szám, sarok üzlet.

Diszlevélpapírok és családi doboz levélpapírok a legdivatosabb alak és kivitelben már 1 koronától kezdve.

Írómappák bőrből ezüst és bronz veretekkel.

Naplók, emlékkönyvek és vendégekönyvek plüs és bőr kötésben, zárral, ezüst és érc diszitással.

Képes levelezőlap albumok, képes és mesekönyvek. Eredeti réz és acélmetszetű képek, óriási kollektio keretekre is, Kiárusítás gyári árnál jóval olcsóbban.

Tollszekevények, festőszekevények, olaj, tempera és aquarell festészethez.

Kifestő könyvek, égető apparatusok, rajzeszköz készletek.

Amerikai töltő tollak arany tollakkal.

Pecsétnyomók, színes pecsétviaszok.

Disz naptárak. Női zsebnaptárak. Angol üdvözlő naptárak.

Bronz tentatartók. Kristályüveg tentatartók. Íróasztal készletek ⁴⁶¹⁸

Fényképező gépek 7 kor.-tól kezdve.

Minden cikket lényegesen olcsóbban bocsájtom áruba mint a múlt
saisonokban.

Áruim úgy minőség, mint izlés tekintetében elismert elsőrendűek.

Vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok, előíráshoz alkalmazkodom és
esetleg meg nem felelő árut visszaveszem.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A legalkalmasabb

karácsonyi ajándékok

megérkeztek: 2007

BAUER GYULA

Arad, Minorita-palota.

Valódi tajték és borostyán különlegességek a legnagyobb választékban kaphatók. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Alapított: 1869.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Streiber Arad, Tökölly-tér I. 2974

Fajürészelést

pontos és gyors munkával, féltől kezdve, olcsón elvállal Kohonyicz József motoros fajürészelési vállalata Bercsényi Miklós-utca 8. Ugyanott aprított tűzifa kapható. 4557.

Lószerszám

és nyereg, használt, de jókarban levő, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 4628

Keresek

egy ügyes megbízható, nagyon tiszta bejárónőt. Csakis olyanok jelentkezzenek, kik ennek megfelelőnek, Cim a kiadóhivatalban.

Zizedes mérleg kerestetik

jó karban levő, 400—800 kilogrammig, súlyokkal. Bővebbet a kiadóban. 4698

A cigarettázik

használgon Progress szivarkahüvelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Hgyedül kapható Ingusz I. és Fla könyv- és papírkereskedésben Arad, Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1661

Keresek

Neues Wiener Journal-t Subabonementre. Cimeket a kiadóba kérek.

Használt kerékpárt

és gramofont megvételre keresek. Weber, bizományi iroda Világos. 4572

Krausz Paulin

színházépületi kirakatában megtekinthetők a remekirodalom gyönyegei teljesen ujjonon félárban. Imakönyvek. Fadszműárak festésre, égetésre fazzómunkára legújabb festőmunkák remek kézzel színezett mesterművek reprodukciói mesés és képes könyvek. 511

Társ kerestetik

egy Aradon felállítandó kenyérgyár létesítéséhez nagyobb tőkével. Levélbeli ajánlatokat „Kenyer” jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbít. 4661

Koffmann Sándor

Arad, (színház-épület.) Női- és leányfelöltők és télikabátok a legnagyobb kivitelben érkeztek! Versenyen kívüli árak! 4268

Keresek

egy szobát esetleg butorozva, 2 ágygyal, lehetőleg utcai és fürdőszobahasználattal, színház közelében, esetleg teljes elátással jan. 1-re. Ertesítést kérek G. E. Arad, főposta, postafiók 8. 4688

Könyök-utca 5. sz.

alatt, egy II-od emeleti 4 szobás lakás, minden mellékhelyiséggel együtt május 1-re, esetleg február 1-re kiadó. 4695

Karácsonyra!

Legszebb karácsonyi díszek, kiváló ifjúsági iratok, képeskönyvek, díszművek, emlékkönyvek, társasjátékok dus választéka. Olcsó árak, alkalmi vételek. Minden könyv- és zeneműajándék raktáron. Drvatos litografált, nyomtatott és dombornyomású névjegyek gyors elkészítése. Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedése, Aradon. 4071

Csillago karácsonyfa-díszek

képeskönyvek, meséskönyvek, imakönyvek, levélpapírok, festőkaseták óriási választékban kaphatók Ingusz I. és Fla könyvkereskedésben Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. 671

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

26921—1910.

Hirdetmény.

Ertejtjük városunk közönségét, hogy az Uj-Arad felé vezető gróf Károlyi hídát folyó évi december 24-én reggel 6 óratól kezdve a közforgalomnak átadjuk.

A hidon szedendő vámdíjtelek a kereskedelmi miniszternek 68767. sz. rendeletével kiadott engedély okiratnak megfelelő „Hidvám-díjszabályzat” foglalja magában, melynek megfelelő közzéttele iránt intézkedtünk. Az az új vashíd megnyitásának órájától kezdve a rév-átkelés megszűnik.

Arad, 1919. évi december hó 17-én.

A városi tanács.

A karácsonyi

vásár alkalmából raktáron levő utolsó idényről fennmaradt legfinomabb kivitelű, női felöltők, plüsch kabátok, női bundák, selyem, csipke, posztó bluzok, pongyola és juponokat mélyen leszállított áron adom el.

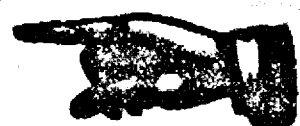
Radó Gyula

új divatháza ARAD. 4708

Szabott ár!

Tájékoztató

Arad legnagyobb

Karácsonyi tárlatáról.

FISCHER Nagyáruházában

Szabadság-tér 12. szám. (A vaskapu épületében.)

Kétségbevonhatatlan tény, hogy Fischer Simon Nagyáruházának karácsonyi tárlata az országban az első helyen áll. Nincs egy sem, mely csak távolról is megközelítené! Nagyság, fény, pompa és választék dolgában még a fővárosi tárlatok sem tesznek túl.

Fischer karácsonyi tárlatán a legexclusivabb körök is megtalálják magas igényeik kielégítését. Remek játékszerek vannak ott fölhalmozva, melyeket a műipar produkált és egy-egy ilyen darab nagy értéket képvisel. S bár így a nagygényű közönségről gondoskodva lett, mégis nem lesz érdektelen ezzel szemben megtudni azt is, hogy mit tartalmaz, mit nyújt már a népszerű egy koronás osztály Fischer Simon Nagyáruházában. Sok bevezetés helyett álljon itt a következő rövid kivonat:

Egy koronás cikkek:

Karácsonyfa-csengő angyalokkal önműködő

Cengetyű kocsi

Bohócos állat

Báránka valódi gyapjuval

Tüzoltó kocsi

Csomagoló kocsi

Nagy nyul

Sörös kocsi

Homokos kocsi

Fényezett ló

Páros lovak

Fürdőkád babával

Nagy csacsi

Mozdony

Ugró kutyácska

Villanyos vasut

Festék doboz

Képes kockajáték

Vonat

Nagy faépitő-szekrény

Laterna-magica

Ólomkatonák

Tekejáték

Katonai felszerelés

Gyermek hegedű

Huzó harmonika

Legnagyobb fémtrombita

Gyermek dob

Nickel trombita

Gyermek zongora

Szajmuzsika nickelből

Celuloid-kürt domborművel

Karikalövő pisztoly

Baba ágy

Gyermek puska

Gyermek kard

Huszár csákó

Öthangu trombita

Öltözött babák

Gummi babák

Bádóg játék csoport

Valódi francia bábé

Törhetetlen katonák dobozban

Mosdó készlet

Teljes konyha berendezés

Tabló leánykának

Fröbel kézimunka-játék

Porcellán szerviz

Baba konyha

Baba butorok

Diszes tüzhely

Hinta flucska

Nagy számológép

Harang és kalapács

Sakkfigurák

Sakkjáték

Lottójáték

Lóverseny játék

Dominó játék köből

Önműködő gőzös

Képes könyv

Seprő készlet

Uzsonna szelence

Lombfűrész készlet

Zenélő doboz

Finom gyermek csörgő

Öntöző kanna

Gőzhajó

Automobil

Nagy ágyuk

Kerékpáros

Bőrostorok

Kávédaráló

Játék kut

Bárfai alakok

Mérleg

Baba diván

Vizben uszó állatok

Mángorló gép

Fa kredenc

Ékszer tartó csiszolt üveg-
ből

Levelező-lap album

Diszes tükrök

Elegáns tentatartók

Bársony-émlékkönyv

Csont tolltartó

Kézimunkakosár

Faldiszek

Tütartó gyümölcs formába

Fa és fémkeretek

Bőr kézi táska

Legfinomabb bőr erszények

Levélpapír dobozban

Email tálcák

Email gyufatartó szivarvágóval

Nickel gyertyatartó gyufatartóval

Majolika gyertyatartó bronceal

Szines és fehér kancso

Üveg és nickel cukortartó

Porcukortartó nickel fogóval

Diszes vajtartó

Legyező

s ezer meg ezer itt külön
fő nem sorolható tárgyak.